

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, J. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizelési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postatakarékpénziár
csekkzámla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A csend és a rend.

A képviselőház pénzügyi bizottságában, a belügyi költségvetés tárgyalása során megütötte a fülünket egy ellenzéki képviselő megállapítása, hogy Magyarországon ma csak csend van, de rend nincs.

Ugy első hallásra nemcsak hangzásában tetszetősnek, de igazságában is lehetségesnek tűnhetett fel sokak szemében ez a megállapítás. Nem szószerint persze, hogy csend van, tehát a csendőrség jó, de viszont rend nem lévén, a rendőrségnek meg kell javulnia, hanem úgy, ahogy mint politikum szánva is volt, hogy tudniillik Magyarország rendje csak látszat, valójában a fejetetején áll itt minden, a jogi rendtől kezdve, a közmorálon át a bakterválasztásig, mégsem merészel mukkamni senki, mert a kormány belefojtja a szót mindenkibe, aki hangosan elégedetlen valamivel. Ez az erőszakkal megteremtett és fenntartott közcsend azt a látszatot kelti, minha rendjén menne minden. Pedig...

Ez a „pedig” és utána a három pont arra szolgál, hogy mindenki olyan sejtéssel toldja meg, amilyennel akarja. Minél többet és minél rosszabbat gyanít utána, annál tökéletesebben érte el célját a ki sem mondott, csak odagondolt „pedig” a három ponttal.

Ha valaki egymástól teljesen független két fogalomra elemzi szét a csendet és a rendet, könnyen reátévedhet erre a politikailag mutató megállapításra. De aki nem a politikusan színes szemüvegén, hanem a tárgyilagos szakember szintelenjén keresztül nézi ezt az egyébként érdekes kérdést, hamarosan észreveszi a megállapításnak éppen Magyarországot illetően elsikkadt igazát.

Mert egyébként elismerjük, hogy lehet ország, amelyben csend van, rend nélkül. El tudjuk képzelni az ellenkezőjét is: a rendet csend nélkül. Az előbbi például Romániában. Egy olyan országban, amely a tisztviselőit sorsukra bízza s nem fizeti, ahol a korrupció intézményes, ahol bárkit büntetlenül el lehet verni, ha magyar, ahol a vonatokat hol rablóbandák fosztják ki, hol pedig részeg vasutasok szalasztják egymásba, hát igen, ott nincs rend. Jugoszláviában is bőségesen találni alapot a megállapításra, hogy az állam rendje ott is gyenge lábón áll. Csend azonban mégis van, legalább egyelőre, mind a kettőben.

S hogy másik példát is mondjunk: volt Ausztriának korszaka, amikor alapjában rendezett viszonyok mellett egymást érték a közcsendet zavaró politikai tüntetések és hangoskodások. Rend volt, csend nélkül.

Legyünk azonban tárgyilagosak. Tegyük félre ez egyszer az idegenek javára és az önmagunk rovására való elfogultságunkat és ismerjük be, hogy közrend, személy- és vagyonbiztonság tekintetében Magyarország ma vezetőhelyen áll az európai államok sorában. Hangsúlyozzuk: nem a csendet, hanem igenis, a rendet illetően. Nálunk nincsenek rablóbandák, nincs baksis, nincsenek párthadseregek, jogi rendünk mintául szolgálhat, a katonai és polgári közzolgálatot rend, munka és fegyelem jellemzik: mi egyéb alkateleme van még annak az állapotnak, amit közönségesen rendnek nevezünk? Aki idegen hozzánk jön és őszintén beszél a benyomásairól, a legelső, amivel kezdi: a rend. Bármennyire bíráló szemmel nézzük is tehát önmagunkat, s bármilyen ellenzéki a kormányt, ez olyan kézzelfogható igazság, amit komolyan kétségbevonni lehetetlen.

Azt nem mondjuk, hogy bajok nincsenek. Jelenségeket, eseményeket nem akarunk letagadni, amelyek visszatetszenek. Nem védjük azokat sem, akik a maguk személyi vagy anyagi érdekét az összesség fölé könyöklik. Azt is természetesnek tartjuk, hogy vélt és valóságos politikai sérelmek vannak s hogy az emberek egy része nincs megelégedve a kormánnyal. Nem volt, nem is lesz kormány, amelynek ne lenne ellenzéke. Mindezt azonban úgy kell felfognunk, mint minden közélet elkerülhetetlen salakját, vagy pedig, mint — politikát, semmiesetre azonban mint a közrend kérdését.

A rend más valami. Nincs mindig összefüggésben a politikával és független lehet még a kormánytól is. Attól pedig, hogy a felszínen úszók között kivétel nélkül is akadnak, feltétlenül független. A rend alapja nem mindig csak a kormány erélye, hanem — talán még többször — a nemzet természetes józansága és higgadt, önuralmú belátása, fenntartása pedig nem múlik mindig csak központi éberségen, hanem sokszor a kicsi őrszemek hűségén, lelkiismeretességén és becsületességén. Következésképpen az érdeme is közös. S viszont pedig: aki szándékosan letagadja az igenis meglevő rendet, az nemcsak a kormányt bántja, hanem mindenkit, akinek azt köszönni lehet. Talán nem vagyunk szerénytelehek, ha magunkat is közéjük soroljuk.

A csendnek ma életünkbevágó szükségét illetően, gondoljuk, nincs közöttünk nézeteltérés. Magyar testvéri szívvel kívánjuk, hogy ne is adódjék.

A szolgálat nyilvántartása az őrsökön.

írta: VADÁSZY ISTVÁN őrnagy.

A közbiztonsági és belső szolgálat, valamint az állomány naplószerű nyilvántartására a „Szolgálati havifüzet” ek. ívei szolgálnak. (Cs. 2. Ügyviteli szabályzat 154. p.)

A „Szolgálati havifüzet” jelenlegi összeállításában és alakjában aránylag könnyen áttekinthető, világos és vezetése sem okoz különösebb nehézséget. Ennek dacára nem először merül fel a gondolat, hogy célszerű lenne rajta változtatni. Ez a gondolat még nem vált ugyan valóra, annyit azonban mégis meg lehet állapítani, hogy a módosítás célszerűségének az érzése megmaradt és erősödött. Ha tehát a gondolat még nem forrott is ki, annak oka az a körülmény, ami minden változtatásnak és újításnak elválaszthatatlan velejárója és egyben kétségtelenül értékmérője is: a meggyőződés és biztosság kérdése, hogy a változtatás biztosít-e a meglévővel szemben előnyöket vagy sem.

Másik tényező, ami a változtatásokkal általában együttjár: az újítástól való tartózkodás és idegenkedés, a megszokottságból való kiesés kényelmetlenségétől való húzódozás. Ez érthető, sőt sok esetben hasznos is lehet, de csak akkor indokolt, ha bizonyos, hogy az ösztönszerűségen kívül más magyarázata is van. Ha a változtatásnak vagy újításnak nincs gyakorlati célja, vagy ha munkatöbbletet jelent különösebb előnyök nélkül, kétségtelen, hogy nem életrevaló. Ha azonban a változtatás által a meglévővel szemben nem érünk is el lényegesebb munkacsökkenést, — jelen esetben írásbeli munkacsökkenést — de pótolunk vele egy olyan hiányt, amely csak munkaszaporítással lenne megszüntethető, akkor a változtatásnak vagy újításnak értelme van. Annál inkább célszerű

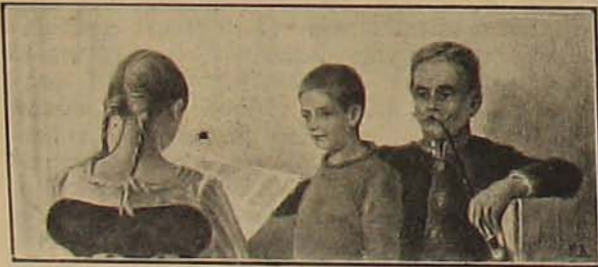
pedig a változtatás akkor, ha ezenkívül még munkamegtakarítás is elérhető általa.

A cikkem végén bemutatott „Szolgálati napló” mint az ezt a célt lenne hivatva szolgálni. Ez a minta a mai „Szolgálati havifüzet”, lényegének megtartása mellett az eddiginél jóval kevesebb írásbeli munkával is elkerülhetővé teszi egy esetleges újabb előjegyzés vezetését, azaz: jórésben pótolja a „Vezénylő lajstrom” hiányát, — ha ugyan erről kivételes esetekben még szó lehet.

Vannak kivételes őrsök, ahol a különleges viszonyok miatt gyakoriak a különböző jellegű helyi szolgálatok, s amelyekben éppen ezért egy újabb előjegyzésnek, a „Vezénylő lajstrom”-nak újbóli rendszeresítése kísérte.

A „Vezénylő lajstrom” kérdését időnkint az hozza felszínre, hogy igen gyakori helyi szolgálatot teljesítő, nagy létszámú őrsök parancsnokai mentesítve legyenek ezen szolgálatoknak a „Szolgálati havifüzet”-be való bevezetésétől, a fejrovatokban szereplő nevek gyakori beírásától és a nyomtatványpazarlástól. Ez eddig helyes és a segítés indokolt. Annál kevésbé kívánatos azonban egy olyan megoldás, hogy ezeken az őrsökön „Vezénylő lajstrom”-ot rendszeresítsünk és a helyi szolgálatokat a „Szolgálati havifüzet”-be ne jegyezzük be. Erre a megoldásra csábít ugyan a fizikai (írásbeli) munka terén látszólag elérhető megtakarítás, de lényegi hátrányokkal járna, ha az összes helyi szolgálatokról, az azokkal összefüggő ténykedésekről stb. csupán azok az adatok állanának rendelkezésre, amit a „Vezénylő lajstrom” tartalmaz. Ha pedig a helyi szolgálatok — amint arra később részletesen ki fogok térni — szolgálati lap nélkül vezényeltetnének, akkor ez a megoldás már eleve elesik.

„Szolgálati napló” rendszeresítése esetén nem lenne szükség a „Vezénylő lajstrom”-ot csupán azért vissza-

Nemere szél...

Nemere szél, rab Erdély harsonája,
Erdély utolsó szárnyas katonája,
Mi hírt hozol hős székelyek honából?
Magyar s székely tud-e élni — oláhul?
Elfojtott néma vággyak hordozója,
Véres rabláncok titkos oldozója,
Véres rabláncok zúgó csörtetője,
Széllj vissza székely völgybe s hegytetőre!

Súgd meg, mond el és zúgd el fülsz, szíved:
A hanc sárkánya száll már tüzes ívbe;
Véres kardok villognak már az égen,
A hadak útján, kétkő messzeségben,
Meteort rúgnak hűnök paripái:
Azt látjuk csillagmódra karikázni!
Rab testvérek, ne szünjetez remélni:
Szebb ölni-halni, mint rabmódra élni!

Minket az Isten nem rabnak teremtett,
Inkább rabtartók közt vágunk mi rendet;
Gyűlölet mérgébe mártjuk a kardunk:
Száz gaz nép sem tör le, ha összetartunk!
Erdély erdőit vad vihar cibálja;
Harsog a végítélet trombitája:
Nemere, zúgj hegydöntő hördüléssel!
S gyilkolva győzz, rab! Vagy hősként enyéssz el!

PATYI ISTVÁN.

—o:—

Csendőrhistóriák.

A találka.

Mikor még én voltam az őrsön a legfiatalabb, szívrepesve vártam egy még fiatalabb bajtárs bevonulását, hadd legyen már valaki az őrsön nálam is fiatalabb. Mert fiatalnak lenni jó, de legfiatalabbnak lenni nem valami remek dolog.

A várvavárt nap elérkezett. Bevonult egy nálam is fiatalabb csendőr s engem büszke érzés fogott el, hogy akár végre valaki a világon, akinek én is feljebbvalója vagyok. Sőt, alkalomadtán előjárója is lehetek, ha éppen rámhíbnának a nagy szükségben a járórvezetői megbízással.

Új bajtársunkról csakhamar megállapítottuk, hogy erősen hadilábon áll a paragrafusokkal. Ellenben nagyon szívesen irkált szerelmes leveleket s azontúl is nagy érdeklődést mutatott a szépnem iránt. Mihelyt nőről volt szó, otthagytott csapat-papot, könyvet, mindent. Ha csak

állítani, hogy a helyi szolgálatok adatait ne kelljen bevezetni a „Szolgálati napló”-ba. A megoldást — tehát a „Vezénylő lajstrom” hiányának az előzőekben említett pótlását — akként képzelem, hogy mind a két előjegyzés (Szolgálati havifüzet és Vezénylő lajstrom) összes szükséges adatainak megfelelő átszoportosítása és módosítása folytán egy előjegyzés vezetése által is megtakarítást érjünk el. A változtatás szükségessége tehát azon torzul meg, hogy elkerüljük egy már használaton kívül helyezett régi előjegyzés életrekelését és elejét vegyük annak, hogy az írásbeli tennivalókkal amúgyis eléggé ellátott őrsparancsnokot ismét egy fokkal szorosabban kössük az irodához. Ha ez a cél elérhető — eltekintve a „Vezénylő Lajstrom” hibáitól és hátrányaitól, — nincs ok arra, hogy a változtatás gondolatától elálljunk.

Mielőtt a tervezett „Szolgálati napló” részleteiről szólnék, nagyjában feleltem azokat a körülményeket, amelyen akár a jelenlegi „Szolgálati havifüzet”, akár egy bármilyen más mintájú ilyen előjegyzés vezetésével összefüggésben állanak.

Fontos feltétel mindenekelőtt, hogy a leendő előjegyzés is tartalmilag teljes legyen. Ez alatt azt értem, hogy az egyszerűsítés után is magába foglaljon minden adatot, amelyből otthon, az őrsirodában is tájékozódást nyerhetünk a szolgálat menetéről. Tájékoztasson tehát bennünket a belső szolgálatokon kívül a külszolgálatban álló járőrök elindulásának és bevonulásának idejéről, holletéről, útvonaláról, pihenőjéről stb. anélkül, hogy az őrsparancsnok kényszerítve lenne bizonyos adatokat akár saját maga számára, akár mások tájékoztatása végett külön előjegyzésekbe vagy papírszettekbe feljegyezni. Ha erre szükség van, akkor a szolgálat vezénylésére és nyilvántartására szolgáló előjegyzés már nem tökéletes és nem szolgálja a célt, amit a változtatással akarunk elérni.

A szolgálat vezénylésére és nyilvántartására szolgáló előjegyzésből a szolgálati lapok nélkül is tájékozódást kell szereznünk a szolgálat irányításáról s fontos az is, hogy az ellenőrzésre hivatott eljárók, elsősorban a szárnyparancsnokok a „Szolgálati napló” átvizsgálása alkalmával ne legyenek a szolgálati lapok részletes átvizsgálására kényszerítve csupán azért, mert a szükséges adatok a „Szolgálati napló”-ból nem vehetők ki. De ne vonja maga után a „Szolgálati havifüzet” változtatása a jelenleg használatban levő és a célnak megfelelő más előjegyzések lényeges módosítását vagy esetleg több példányban való vezetésének a szükségességét sem. Így pl. — amint már fentebb is említettem — a tervezett „Szolgálati napló”-nak is tartalmaznia kell a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” „A szolgálat és változás neve” rovatából annyit, amennyi a külszolgálatban álló járőrök ténykedéséről tájékoztatást nyújt anélkül, hogy a szolgálati lapot két példányban kellene megszerkeszteni és az egyik példányt az őrsirodában visszahagyni.

Általában a szolgálat vezénylésére és nyilvántartására szolgáló új előjegyzéssel szemben az a fő lényegi követelmény, hogy célszerűbb összetétele mellett legyen meg az összhang közte és a Szut.-nak, valamint a Csüsz.-nek a szolgálat kezelésére és ellátására vonatkozó rendelkezései és irányelvei között.

Ezzel rátérek a „Szolgálati napló” alaki és tartalmi összetételét érintő, valamint annak vezetésével járó részletek érdekesei ismertetésére.

Amint első pillantásra szembeötlik, a „Szolgálati napló” egy oldalon egyesíti a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” két oldalának tartalmát. Ezzel már magában véve is biztosítva van gazdaságos jellege; beszerzésénél költségmentesítésként érhető el.

tehette, kiosont a községbe s mi megállapítottuk, hogy ilyen turbékoló természetű csendőrt még sohase láttunk. El is határozottuk Tóth őrmester ötlete alapján, hogy lehűtjük. A terv ez volt:

Tóth őrmester bizalmasan megsúgja neki, hogy van egy nőismerőse, akitől sehogyan sem tud szabadulni. Csinos, fiatal nő, de nagyon toladó s ezért az őrmester felajánlja, hogy vegye a nőt pártfogásába. Nagyon valószínű, hogy Demeter csendőr — így hívták — vállalja ezt a megbízatást s akkor megbeszélük, hogy este a nő a laktanya előtti Balatonsétányon fog rá várakozni. Demeter menjen csak oda s mondja meg neki, hogy Tóth őrmester nincs otthon, de különben is azt üzeni, hogy nem óhajt többé vele találkozni. A többi aztán az ő dolga.

Mikor Tóth őrmester mindezeket tényleg közölte, Demeter bajtárs nagyot ugrott örömeiben s azt mondta, hogy ő bizony nem fél a toladó nőktől, bízzák csak rá. Most tehát már ki volt mondva az á, ki kellett mondani a bét is.

Szalmapabút szerkesztettünk, meglehetősen ügyesen utánozva az emberi alakot. Az őrsfőzőnőtől kölcsönzött ruhákkal egész csinos menyecske nék öltöztettük fel a bábút. Volt rajta libegő rövid szoknya, selyemharisnya, szalmával kitömött csinos félcipő, a fejére azonban kendőt kötöttünk, kalap híján. Ezen a ponton voltak bizonyos aggodalmaink, mert attól tartottunk, hogy ebben a csupánóikalap világban még a mi Demeterünk is meghátrál a fejkendő elől. De — mint látni fogjuk — nem így történt. Sőt!

A csendőr már alkonyat felé nem találta a helyét.

Jött-ment közöttünk titokzatos arccal, ki-kínezett az ablakokon, néha a kapuba is kiszaladt. Mi természetesen úgy tettünk, mintha sejtelmünk sem volna a bekövetkezendő találkáról.

Mikor aztán besötétedett, egyikünk valami szolgálati ürüggyel lekötötte a csendőr figyelmét s a „menyecske” nekitámasztottuk egy platánfának. A bábú fejét a karjai közé hajtottuk, pontosan olyan volt, mintha a hűtlen őrmestert siratná. A gyéren világított sétányon meglehetősen távolról észrevehető volt a bábú, viszont még két lépésről is azt hihette volna akárki, hogy eleven nővel áll szemben, hát még mennyire el fogja hinni a szerelmes természetű Demeter.

Úgy is történt. Tóth őrmester megsúgta neki, hogy a nő a sétányon van egy platánfa alatt. Demeter akkorára már megborotválkozott, leöntözte magát mindenféle szagú csábító illatszerekkel, még egy kicsit lesímitotta a haját, körülnézegette magát s aztán nekiindult a hódító hadjáratnak.

Mi ahányan voltunk, annyiféle rohantunk megfelelő kilátóhelyekre s figyeltük az eseményeket. A csendőr először csak elsétált a menyecske mellett. Aztán vissza. Aztán megint séta erre, séta arra, közben azonban oda sem mert pillantani a fához támaszkodó női alakra. Úgy látszik, nagy volt benne a kurázszi, amikor rohamra került a sor. Így ment ez egy ideig s mi már görcsöket kaptunk az oldalunkba a visszafojtott nevetéstől.

Egyszer aztán nekidurálta magát, megállt a „nőtől” 5—6 lépésnyire, köhintett egy remegőset és megszólalt:

— Kiszthant...

Az előjegyzés az adatoknak egy oldalra tömörítése dacára világos, áttekinthető és könnyen kezelhető. A jelenlegi „Szolgálati havifüzet” baloldalának — főleg pedig a 4. rovatnak — tartalma ugyanis mellőzhetőnek talált részletek elhagyásával úgy van sürítve és jelezve, hogy az őrsparancsnok bármilyen szolgálatot, kivezénylést vagy szolgálati változást pár rövid bejegyzéssel, könnyedén és gyorsan elintézhethet. A hosszú, sokszor mondatokból álló, idővesztéssel járó és végeredményben jórészt mellőzhető bejegyzések a már eddig rendszeresített rövidítésekkel kívül egy-két újabb rövidítéssel könnyen megoldhatók. Különösen könnyűvé teszi a vezetést, ha a bejegyzésre használt rövidítések nem mesterkélték, ha tényleg rövidék és megtanulásuk sem okoz különösebb gondot.

A rövidítésekkel és az adatok átcsoportosításával kapcsolatban megszűnne a „Szolgálati havifüzet” jelenlegi 4. rovata, illetve az abban levő sok hosszú és mellőzhető bejegyzés. Az oktatási anyagnak a „Szolgálati napló”-ba való részletes bevezetését, mint feleslegest, mellőztem. Az oktatással kapcsolatban elegendő lenne az oktatáson résztvevők előjegyzése és az oktatás idejének, valamint tartamának a bejegyzése. Ezeket az oktatásra vonatkozó bejegyzéseket — úgy az elméleti, mint a gyakorlati oktatás jelzéseit — célszerűnek tartanám a jövőben is piros tintával eszközölni, mert az áttekintést és a más természetű szolgálati ténykedésektől való gyors megkülönböztetést megkönnyíti.

A gyakorlati szolgálat terén szerzett tapasztalatok eredményeképpen ismételten kifejezésre jutott az a felfogás, hogy a helyi szolgálatra vezényelt járőrök ne legyenek szolgálati lappal ellátva. Elgondolásom szerint is az összes helyi jellegű szolgálatok — nevezetesen helyi, fürdő, vásár, pénztár, búcsú, stb. ügyelet — minden különösebb hátrány nélkül szolgálati lap nélkül is vezé-

nyelhetők lennének, egyszerűen a „Szolgálati napló”-ban való előírással.

A helyi szolgálatok ellátásával kapcsolatban felmerülhet a kérdés, hogy mi történjék akkor, ha egyes ilyen szolgálatok teljesítése alkalmával a járőrnek éppen ezen szolgálatából eredőleg olyan fontos tennivalói akadnak, amelyek az őrsállomás azonnali elhagyását teszik szükségessé. Hogy fogja a járőrvezető a kérdést a szolgálati teljesítmény hátránya nélkül helyesen megoldani, mikor nincs ellátva szolgálati lappal?

Ilyen esetek tényleg előfordulhatnak. A megoldás azonban egyszerű. Ha a járőrnek valóban nincs annyi ideje sem, hogy a laktanyába betérjen és az őrsparancsnoknál jelentkezék, akkor szolgálatát megszakítás nélkül oly módon folytatná tovább, hogy attól kezdve, amikor a helyi szolgálatban megkezdett szolgálati ténykedés az őrsállomás elhagyását szükségessé teszi, a járőrvezető a járőrtáskájában levő üres szolgálati lap űrlapot kitölti és vezeti mindaddig, míg szolgálatából be nem vonul, az őrsállomás elhagyását pedig alkalmi polgári egyén útján jelenti az őrsparancsnoknak.

Célszerű lenne ezekre az esetekre való tekintettel a járőrtáska felszerelését „Szolgálati lap” űrlapokkal kiegészíteni. Helyi szolgálatban álló járőrök milyen esetekben élhetnek ezzel az eljárással és hogy a szolgálati lapok, miként töltendők ki ily alkalmakkor, a Szut. és Csüs. vonatkozó paragrafusainak rövid kiegészítése által szabályozható volna.

A „Szolgálati napló”-ba úgy az összes helyi jellegű, mint az azokkal összefüggő ellenőrző szolgálatokat minden esetben külön-külön kell bevezetni. Éppen így külön-külön vezetendő be az egyes járőröknek ilyen szolgálatba való indulása és bevonulása is. Ezt az utóbbi körülményt azért említtem, mert elvéve ugyan, de mégis felmerült annak a gondolata is, hogy a helyi szolgálatban álló jár-

A nő nem válaszolt, hanem csak állt mozdulatlanul a fának dőlve s karjával eltakarta az arcát.

A csendőr néhány másodpercig megzavarodva hallgatott s tanácstalanul álldogált. Már attól tartottunk, hogy cserbenhagyja a tréfánkat s eloson. Győzött azonban a szerelem. Kettőt lépett előre s azt mondta a nőnek:

— Ne sirjon, kisasszony! Ne sirassa a Tóth urat, higgye el, nem érdemli meg. Olyan neki a természete, hogy minden nőt otthagynak. De itt vagyok én, hűségesebb lesznek nála, én nem hagyom el magát...

Gyönyörű este volt a néptelen sétányon s a pompás balatoni csendben remek mulatságot jelentett nekünk ez az egyoldali beszélgetés.

Mikor látta, hogy szavakkal nem tudja megvigasztalni az „ártatlanul elhagyott” nőt, viszont az nem tiltakozik a közeledés ellen, vérszemet kapott. Se szó, se beszéd, nekiment és megölelte. Persze, még fűgében s még hevesebben el is engedte. Ijedt rikkantást hallatott s olyat ugrott hátrafelé, amekkorát máskor előre sem tudott volna. Aztán dermedten nézte, mint vágódik végig a nyugalmi helyzetében megbolygatott szalmabábu a platóra tövében. Mikor pedig a bábu már a földön hevert, nekiugrott, lerántotta róla a fejkendőt s most már megbizonyosodva róla, hogy csakugyan szalmának udvarolt, akkorát rúgott a bábu, hogy az szerteszóródott.

S akkor elkezdtünk hahotázni. Demeter barátunk leforrázva osont vissza a laktanyába. Ha később szóba hoztuk a dolgot előtte, sötét lett a tekintete az indulattól s bizony nem tudta ezt a tréfát megbocsátani nekünk soha.

Pedig mi használni akartunk neki ezzel. De nem lehetett rajta segíteni. Hamarosan talált magának másik menyecskét, aki nem volt szalmából. Ottragadt s azután le is szerelt.

Szajkó Győző tiszthelyettes
(Zákány).

Első éjszaka az erdőben.

Januárban jött ki az iskolából az őrsre Edzett András próbacsendőr. Januárban pedig tudvalevőleg hideg szokott lenni s az idén is nagyon pattogott odakint az erdőben a faderék a zuzmara szorítása alatt. Egynéhány olyan éjszaka is akadt, amikor a régi mondás szerint valamirevaló gazda a kutyát is ölhen viszi ki ugatni.

Edzett próbacsendőr azonban a hidegtől nem ijedt meg. Az iskolában minden reggel csuklózni kellett, az Isten szabad ege alatt s ott is csupasz kézzel. Belc kellett markolni a mélyebb derékhajlításnál a hóba is, mert a segédoktató úr azt mondta, hogy első követelmény a csendőrnél az időjárás viszonyosságait bíró edzettség. Hát meg is edződött ebben az irányban Edzett próbacsendőr, nem annyira azonban más irányban.

Mikor ugyanis bevonult az erdős-hegyes körletű őrsre, egy este azt mondotta neki a tiszthelyettes úr:

— Próbacsendőr! Vegye fei a téli ruhákat, az éjjel velem jön szolgálatba.

A próbacsendőr makogni kezdett s mikor a tiszthelyettes úr faggatni kezdte, beismerte, hogy ő bizony még soha sem járt éjjel erdőben; Budapesten nőtt fel,

örök elindulása és bevonulása a „Szolgálati havifüzet”-nek esetleg ugyanazon rovatában is tárgyalható lenne. Ennek a megoldásnak ellene vagyok, egyrészt, mert a tervezett „Szolgálati napló” használatánál már nem munka a külön bejegyzés, másrészt pedig, mert a napló áttekinthetőségét zavarná még akkor is, ha mindenik őrsparancsnok tetszetős és szabályos betűkkel vagy számokkal tudná a bejegyzéseket eszközölni.

A helyi szolgálatoknak a „Szolgálati napló”-ba ilyen módon rövidített bejegyzése által pótolva lenne az a hiány, ami a vezénylő lajstrom újbóli rendszeresítésének kérdését időnkint felszínre hozza; az összes szolgálati vezénylések egy előjegyzésben lennének vezetve, a „Vezénylő lajstrom” hiányosságai nélkül.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban említettem meg a tervezett „Szolgálati napló” átvizsgálásának és az ellenőrzésnek a lehetőségeit is.

Láttuk, hogy az őrsre érkező előjáró a „Szolgálati napló”-ból az őrsparancsnok távollétében is bármikor tájékozást szerezhet nemcsak az őrs általános szolgálatkezeléséről, hanem a külszolgálatban álló járőrök hollétéről, elindulási és bevonulási idejéről stb is. A szárnyparancsnok a „Szolgálati napló” átvizsgálása alkalmával szintén megtalálja abban mindazokat az adatokat, amelyek az ellenőrzés szempontjából szükségesek, anélkül, hogy a szolgálati lapokat minden esetben külön-külön át kellene vizsgálnia. Természetes, hogy egy bizonyos szolgálatteljesítéssel összefüggő összes ténykedéseknek és teljesítményeknek teljes részletességgel való átvizsgálásához a „Szolgálati napló” mellett is éppen úgy szükség lesz a szolgálati lapra és az ahhoz tartozó mellékletekre, fogalmazványokra, mint eddig, de a „Szolgálati napló” átvizsgálási lehetőségei a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” átvizsgálási lehetőségeivel szemben nincsenek hátrányban.

hát igazi erdőt még csak messziről se látott eddigi életében.

De nem volt kegyelem. Menni kellett. Pontosan éjfélkor elindultak. Holdvilágos, kissé homályos egü éjszaka volt, elől haladt a tiszthelyettes úr, nyomában pedig a próbacsendőr.

Mikor az első tereptárgynál a tiszthelyettes úr megnézte a próbacsendőrt, meglepetve látta, hogy verejtek csurog a kalapja alól. Főtt, gőzölgött a verejtekben a fiatal bajtárs, akárcsak a gőzfürdőből lépett volna ki.

A tiszthelyettes úr megkérdezte tőle:

— Miért van magának olyan melege? Hiszen nem sietünk, sőt én még inkább fázom is.

— Azért tiszthelyettes úr, mert én még sohasem jártam arrefelé, de még csak más erdőben sem, hát nem ismerem ezeket a gidres-gödrös utakat. Annyit ugráltam már, hogy az oldalam fáj bele.

A tiszthelyettes úr nagyot nézett. Nem értette a választ. Minek kell itt ugrálni? Igaz, kapaszkodó van elég, de ugrálni mégsem kell. Elhatározta hát, hogy továbbmenet előreküldi a próbacsendőrt.

Elindultak, de most már Edzett próbacsendőr haladt elől. Alig, hogy elindultak, a próbacsendőr súlyba vette a puskáját és akkorát ugrott, hogy becsületére vált volna valami távolugró bajnoknak is. Néhány lépés után megint ugrott egyet, aztán megint s újra és újra, akár a szöcske. Az őrsparancsnok úr álmélkodva nézte a bakkecskeugrásokkal portyázó járőrtársát.

Most már aprólékosabban kezdte figyelni a próbacsendőr mozgulatait. Rájött, hogy csak ott ugrik egyet,

Az iktatószámoknak a „Szolgálati napló” rovataiba való bejegyzése akként történne, hogy tört alakban (ikt. év) csak az előző évi iktatószámokat kellene írni, míg a folyó évek egyszerűen az évszám megjelölése nélkül vezetetténe be. Ugyanez a rendszer vonatkozna az ics-beli iktatószámokra is addig, amíg az iratcsomózási rendszer fennmarad.

A „Szolgálati napló” „Megjegyzés” rovata a mintából is kivethetően olyan adatok bejegyzésére szolgál, amelyeket az őrsparancsnok jelenleg a „Szolgálati havifüzet” 4. rovatába jegyez be. Tekintettel arra, hogy a „Szolgálati napló” rovatbeosztása a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” 4. rovatában foglaltaknak rövidített jelzéssel való bejegyzését lehetővé teszi, a „Megjegyzés” rovatba csak rövid bejegyzések fognak kerülni. Nagyobb rovatra tehát nem lesz szükség, épúgy arra sem, hogy a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” 4. rovatában szereplő túlsok írásbeli bejegyzés a vízszintes rovatokat helyenkint túlságosan szélesre duzzassza.

A „Szolgálati napló” 4. függőleges rovata a szolgálat vagy a szolgálati változás stb. rövidített bejegyzésére szolgál. Az előjegyzés teljes leegyszerűsítése és az áttekinthetőség fokozása végett a minta 4. rovatába csupán a közbiztonsági (karhatalmi) jellegű és egyes állandó természetű belső szolgálatok (okt., gyak., stb.) vannak bejegyezve. Ennek következtében az ilyen szolgálatok az előjegyzés 4. rovatából első pillanatra szembe tűnnek és egyéb természetű szolgálati változásoktól, valamint az állománynyilvántartási adatoktól könnyen megkülönböztethetők. A nem közbiztonsági adatok ugyanis a 8. rovatnak a nevek alatt levő kockáiból könnyen és gyorsan megállapíthatók, feleslegesnek látszik tehát ugyanazokat a rövidítéseket a 4. rovatba is bejegyezni. Ilyenek pl.:

ahol árnyék van. A világos részeken nyugodtan haladt, mihelyt azonban árnyék közeledett, nekiszaladt és ugrott egy nagyot.

Megállította a próbacsendőrt s megkérdezte tőle, mit ugrándozik annyit?

— Mondták otthon az őrsön, hogy nagyon vigyázzak a szakadékokra. Hát annyi van itt belőlük, hogy én már nem bírom tovább ugrálni őket tiszthelyettes úr.

— Miféle szakadékokról beszél maga? Mutasson nekem egyet!

— Ott is van, ni! — mutatott rá a próbacsendőr egy meglehetősen kövér borókaárnyékra. — Az a sötét lyuk ott.

Szakadéknak nezte az árnyékot a jámbor, míg aztán a tiszthelyettes úr odavezette az egyik ilyen szakadékhöz s elhitette vele, hogy árnyék az, nem pedig szakadék.

*Halász Bernát törzsőr-mester,
(Cinkota).*

Mit eszik a poloska?

A nyomozó tanfolyamon némely olyan tantárgy is szőnyegre került, amelyeket addig nem ismertünk. Ilyen volt különösen a bűnügyi kémia. Volt ezzel bajunk elég. A sokféle mérég legtöbbje majdnem azonos hatást vált ki, vagy pedig más — nem mérgező — betegség tüneteire hasonlít feltűnően. Így a tanfolyam hallgatói a tüneteket gyakran összekeverték.

A tanfolyam vége felé ebből a tantárgyból is vizsgázni kellett. Sorba ment ez. K. őrmester negyedmagával állt a katedra előtt. Az első három rendezésen megfelelt a

Szab., Vez., N., Gy., B., Tk., Felv., Kih., stb., az eme rövidítések által jelzett állapot megszűnése pedig ugyancsak a 8. rovat megfelelő kockáiban „0”-val vagy a teljesített órászámmal ki van fejezve.

Nincs ugyan különös akadály, hogy a 4. rovatba ezek a jegyzések is bevezetessenek, de ez felesleges.

A „Szolgálati napló” nyomtatványokon az összes vonalbosztások, tehát a szolgálati változás nemét és egyéb adatait tartalmazó baloldali résznél épúgy, mint a nevek és az ezekre vonatkozó adatok bejegyzésére szolgáló jobboldali függőleges és vízszintes rovatok — mind előnyomtatva készülének. Ezáltal ismét papír- és munkamegtakarítás érhető el. A szolgálati változás adatainak bejegyzésére szolgáló rövidített jelzések ugyanis lehetővé teszik az áttekinthető és könnyen érthető vezetést anélkül, hogy a vízszintes rovatoknak különböző szélességűeknek kellene lenniök. Feleslegessé válna tehát a bejegyzések után való folytonos vízszintes alábúztatás. Az előnyomtatott vízszintes rovatok természetesen mind egyforma szélesek lennének és az őrsparancsnok vagy irodavezető által megkülönböztető — vastagabb vonallal eszközendő — aláhúzások csak a napok elválasztására szolgálnának.

A „Szolgálati napló” nyomtatványokat a minta szerint a mostani „Szolgálati havifüzet” nagyságában, egész ívenként kellene készíteni. A nevek bevezetésére egy-egy lapoldalon 15 rovat állna rendelkezésre, ami az őrsök zömének létszámát tekintve, elegendő is.

A 15 főn felüli őrsök és különítmények száma az őrsök összlétszámához viszonyítva kevés. A nagylétszámú őrsöknél ma az a helyzet, hogy a „Szolgálati havifüzet” nyomtatványok rovatai a nevek bevezetésére nem lévén elegen-

dők, az őrsparancsnok a nyomtatvány lapjainak jobb széléhez hozzáragaszt egy darab papírt és azon a még szükséges rovatbeosztást házilag elkészíti vagy elkészítteti; vagy pedig a fejezeteket, esetleg azok egyrészét megfellezi. Mind a két megoldás — különösen az első — idő- és munkapazarlással jár s emellett a „Szolgálati havifüzet” toldozott-foldozott, különféle ragasztóanyagokkal, sokszor tintával is elpiszkolt, ragadós előjegyzéssé válik, amelynek a vezetése is, az átvizsgálása is, igen kényelmetlen. Célszerű megoldás lenne tehát, ha az ilyen nagylétszámú őrsök részére az elgondolt „Szolgálati napló” mintához kész „pötivek” is állnának rendelkezésre. E „pötivek” a „Szolgálati napló”-nak csak a 8. és a 9. rovatait foglalnék magukban, tehát azok szélessége ezen 2 rovat szélességével lenne egyenlő. A pötív nyomtatványoknak csak az egyik oldala volna vonalozott, míg a hátsó üres oldal balszélét $4\frac{1}{2}$ cm szélességben (a „Megjegyzés” rovat szélessége) gyárilag kellene ragasztóanyaggal bevonni, amint a levélborítékok szélei vannak. Az ilyen módon elkészített pötivek enyves hátlapjukkal a „Szolgálati napló” 9. rovatára, annak szélességében lennének ráragasztva. Az őrsparancsnokok ezzel mentesülnének a jelenlegi nehézkes toldozgató eljárástól és az előjegyzés áttekinthetősége, tisztasága, valamint rendes vezetése is biztosítva lenne. Használat után a „Szolgálati napló” beragasztott pötívei a ragasztás mellett laponkint behajtvá kezeltenének.

Megjegyzem egyébként, hogy ilyen előragasztott pötívek használata nagy létszámú őrsöknél a jelenlegi „Szolgálati havifüzet” mellett is célszerű lenne, de még célszerűbb volna a „Szolgálati napló”-nál.

Másik megoldási lehetőség az volna, hogy a nagy létszámú őrsök részére a „Szolgálati napló” a jelenlegi „Szolgálati havifüzet”-hez hasonlóan kétoldalas alakban is készülne. Ez a megoldás azonban felesleges költséggel és papírpazarlással is járna anélkül, hogy az előbbi megoldással szemben számottevő előnye is lenne.

kérdésekre, sor került K. őrmesterre. Felsorolta, hányféle arzén fordul elő s az egyes fajtákat mire használják iparban, háztartásban. Elmondotta, hogy sárga arzén kétféle van: természetes és mesterséges. A mesterségeset az orthodox zsidók használják szörtelenítésre borotválkozás helyett, a természetes, sárga arzént pedig patkány- és polsokairtásra használják.

Itt közbeszólt a vizsgáztató százados úr:

— Mondja csak, mit eszik a poloska?

K. őrmester pillanatig elgondolkodott, inkább az illendőség kedvéért, mintsem komoly fejtörésből s aztán kívágtá:

— Fát eszik a poloska, százados úr!

— No, ha már ennyire vagyunk, akkor azt is mondja meg, mivel rágja a poloska a fát?

Az őrmester megint elgondolkodott s aztán határozottan válaszolta:

— A szirmaival, százados úr!

Volt a teremben, a padok között egy fűzfapoéta, az menten versbe szedte a nevezetes poloskát, amely a szirmaival fát eszik. Így szólt a vers:

*K. bajtárs a zsidót arzénnel kínálja,
S a szegény poloskát bükkfával traktálja.
Van-e foga hozzá, azzal nem törődünk,
Magas kémianál kicsire nem nézünk.
Mert ha a szirmával kell is neki enni,
Egy ügyes polosnak ez igazán semmi.*

A költő nevét nem árulom el, úgyis megpokrócozták már a verséért.

*Kiirti Gergely tiszthelyettes,
(Budapest),*

Az itt ismertetett „Szolgálati napló”-minta természetesen a Cs—2. szabályzat szövegbeli részének némi módosítását is maga után vonná. Ezt azért említem, mert a minta nem mondható teljesnek, csupán tájékoztatásul tartalmaz annyit, amiből megítélhető, hogy megfelel-e és hogy az eddigi „Szolgálati havifüzet”-tel szemben mi az előnye és a hátránya.

Célom mindenesetre az, hogy az őrsparancsnok irodai teendőit apró és lényegtelen könnyítések helyett számottevőbb és állandóbb jellegű tehermentesítéssel lehessen csökkenteni.

Az elmondottakat — természetesen lényegileg — a különleges alakulatokra (nyomozó alosztályok, közlekedési őrsök, stb.) is vonatkoztatom. Részletes szolgálatiakra e cikk keretében nem terjeszkedem ki, úgy hiszem azonban, nem is szükséges, mert ezen alakulatoknál a „Szolgálati napló” vezetése csak alaki módosítást igényelne.

Befejezésül ismétlésbe bocsátkozom. Felújítom a cikk elején mondottakat: próbáljuk meg az idegenkedést hátrébe szorítani és tárgyilagosan megítélni, hogy az egész elgondolásból mi jó, mi praktikus és mi nem.

A szolgálat vagy szolgálati változás			neme	pihenő helye és tartama	Szolgálati lap száma	Iktatószám	L. th. öpk.	Gy. h. öpkb.	L. th.	Gy. th.	L. 10rm.	Gy. 10rm.	Gy. csendőr	L. csendőr	Prb. cs.	Megjegyzés		
napja	kezdete	vége					Benedek Mihály	Kovács Imre	Szén István	Kisv. Sándor	Fekete András	Farkas Mátyas	Gergely Zsigmond	Szabó Mihály	Dénes János		Péteri Sándor	Kocsis Károly
1	2	3	4	5	6	7					N	Stab.				8	9	
		8	.			217							0					
	1/29		.			288							Ver.					
1	13		.								6	N						
	9	11	okt.				2	2	2	2	2	2	2	.	2	2	2	
	13		.									N	6					
	15	16	gyak.				1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	1	
2	22	23	1. R. gy. III.	5 6h	1*					Riv.					R.			*) malomnál 2 ^b les.
	5	17	2. R. I. V.	9 6h	2*)					Riv.						R		*) 1. 3. 7. 9. 12. 13.
	8		.			Sj. 25/2.												*) Budapestre.
	8		.			7/16. (Cs. *)							Felv.					
	9	14	okt.				2	2	2	.	.	2	2	
	13		.						N			6						
	14	4 8	.						En.									
3	23		1. R. bev.		1						25					25		
	8		.			292												
	8		.			293							Fut.					
	1/29	szts.	.															
	9	szts.	1. F. gy.		3	2/10. ics.		F.										
	9	11	okt.				2	.	2	.	.	2	.	.	.	2		
	13		.						6							N		
	5 17		I. V. 3. R. I.	10.1. 6h	4				Riv.		R.							
	15		2. R. bev.		2*)	1/5. ics.					34					34		*) Nyom. miatt késett.
	15		.			Sj. 25/3.								0				
	15	16	Rv.				×	×	×	.	
	19		.															
4	21		1. F. bev		3		12											
	7		.													6	N	
	7	18	1. Hű. gy.					Riv. I.		Riv. II.			R. d.	R. II.				
	8	13	1. E. gy. P. III.					Riv.										
	8		.															
	13		1. E. bev.				5						12					
	5	7				Árvitel:	5	12	6	25	34	6	10 ^{1/2}	18	0	0	31	34
	7	5					Riv.	Riv.	TK.	Riv.	R.	.	.	Vbz.	R.	R.	K.	

A szolgálat vagy szolgálati változás			Iktatószám	Szolgálati lap száma	Áthozat:	I. th. öpk.	Gy. th. öpkh.	I. th.	Gy. th.	I. törm.	Gy. törm.	Gy. csend-ör	I. csend-ör	Prb. cs.	
napja kezdete vége	órákban	neme				pihenő helye és tartama	Benedek Mihály	Kovács Imre	Szén István	Kliss Sándor	Fekete András	Farkas Mátvás	Gergely Zsigmond	Szabó Mihály	Dénes János
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
5	17	3. R. bev.		4			27 1/2			27 1/2					
	18	1. HÜ. bev.					11			11			11	11	
	20	.										0			
	7	.								N					6
	9	11	okt.				2	2	2	.	2	2	2	2	2
	11	13	4. R. gy. 11	7 6h	5				R. v.		R.				
	15	16	gyak.				1	.	1	.	1	1	.	1	1
	17	18	5 R. gy. Vá. 0.		397*)		R. v.						R.		
6	18	20	2 E. gy. 4 R. Up.	7 6h	6		R. v.						E		

Megjegyzés

9

és így tovább ...

MEGJEGYZÉS ÉS JELMAGYARÁZAT.

A minta a „Szolgálati napló” egy részletét és annak vezetését ábrázolja. A napló hasonlóan a jelenlegi „Szolgálati havifüzet”-hez, a fedőlap külső oldalán lenne ellátva felírással a különbséggel, hogy a „Szolgálati havifüzet” szavak helyébe „Szolgálati napló” cím kerülne. („Havifüzet” magyartalan, a „Monatsheft” szószerinti fordítása.)

A aplóban az eddig ismert és a Cs-2. szabályzatban rendszeresített rövidítéseken kívül a következő rövidített jelzések szerepelnek:

A 3. függőleges rovatban („A szolgálat vagy szolgálati változás vége”) előforduló törtszámok számlálója azt jelenti, hogy a kivézenyelt járőr szolgálati melyik napon végződik, a nevezőben levő szám pedig ennek a napnak az óráját jelzi. Ha a járőr az előírt időre nem vonulhatott be, ezt az őrsparancsnok a bevonulás bejegyzésénél röviden a 9. („Megjegyzés”) rovatba írja be.

A 4. rovatba („A szolgálat vagy szolgálati változás neme”) való bejegyzés sok esetben — főleg őrsjáratok leportyázásánál — szintén törtszámokkal történik. Pl. 1. R. gy. vagy IV. Az első bejegyzési példa azt jelenti, hogy az 1. Rend III. 3. R. 1.

des szolgálatba vezényelt járőr (gyalog) a III. számú őrsjárat összes tereptárgyait az őrsjárat beosztás eredeti sorrendjében portyázza le, a második bejegyzési példa pedig azt jelzi, hogy az őrsparancsnok a 3. Rendes szolgálatba vezényelt járőr (lovon) részére a IV. számú őrsjárat összes tereptárgyainak leportyázását írta elő, de az őrsjárat beosztás fordított sorrendjében.

Ha az őrsparancsnok egyes tereptárgyak leportyázását a Szut. 260. pont 2. bekezdése értelmében saját belátása szerint írja elő (v. = vegyes őrsjárat, táv. km. alapján vezényelve), akkor a következő bejegyzést használja: pl. 2. R. 1. v.

Ilyen esetekben az őrsparancsnok a Megjegyzés rovatba a leportyázásra előírt tereptárgyaknak a távolsági kimutatás szerint való folyószámait a leportyázás sorrendjében bejegyzzi, pl.: 1, 3, 7, 9, 12, 13.

Az 5. függőleges rovatban („pihenő helye és tartama”) levő törtszám számlálója annak a tereptárgynak a számát jelzi, amelyről az őrsparancsnok a nagypihenő megtartását előírta, míg a nevezőben levő szám a nagypihenő tartamát jelzi Pl.: $\frac{5}{6h}$ = az 5. számú tereptárgynál 6 óra nagypihenőt.

Ezekon kívül „Vá. ü.” vásárugyeletet, „Ru.” ruhavizsgát jelent. Nem szorul külön magyarázatra, hogy egyéb helyi stb. szolgálatok bejegyzése is igen egyszerű rövidítésekkel eszközölhető, pl.: „Bá. ü.” búcsúügyelet stb.

A „Szolgálati napló” nyomtatványszélessége: 29.7 cm, hosszúsága 42 cm lenne. Teljesen egyezik tehát a „Szolgálati havifüzet” nyomtatványméreteivel. A hely kihasználása végett azonban a szélzetek keskenyebbek lennének.

Meg vagyok győződve, hogy a trianoni békeszerződés revíziójának problémájnán nyugszik az európai béke jövője.

CAPTAIN CAZALET
angol konzervatív képviselő.

A békeszerződéselnél az volt a főgondunk, hogy olyan területeket, amelyekről soha nem hallottunk, olyan népeknek adjuk, amelyeket soha nem láttunk.

BALFOUR.

Kis pihenő.

Lefegyverezés és fegyverhasználat.

Írta: —*—

Április 1-én megjelent lapunkban egy közlemény, amely azt fejtegeti kiváló tollal, hogy a csendőrségi lefegyverezések okát nem az erélytelenségben kell keresnünk, hanem abban, hogy a lefegyverezett járőr nem tartotta be az utasítás-előírt szabályokat, vagy megittasodott s ami lefegyverezés pedig még ezen felül történik, azt a vis major rovására kell írni. A megoldás tehát abban van, hogy tartsuk be hajszálpontosan a szabályokat, kerüljük az alkoholt és számoljunk a vis major eshetőségével is. A fegyver használatában való erély fokozására nincs szükségünk, mert ez nem szünteti meg a fegyverhasználatok alapokát, tehát nem oldja meg a kérdést és nem tekintélyt ad, hanem csak rettegetté teszi a csendőrt. Ezért tehát ne a rettegettségre, hanem a tekintély megszilárdítására törekedjünk, a fegyverhasználat mellőzésében pedig menjünk el a legvégső határig.

A felvetett kérdés megérdemli, sőt megköveteli, hogy az említett érdemes és értékes közlemény fenti gondolatmenetét ne zárjuk le, hanem továbbvigyük, kiegészítsük s itt-ott meg is vitassuk. Különösen azért, mert megállapításait nemcsak a fegyverhasználatra, hanem az erélyre általában is vonatkoztathatjuk.

A lefegyverezés kérdéséből nézetem szerint mindent ki lehet kapcsolni, csak az erélyt nem. A lefegyverezés

kérdését a fegyverhasználatoktól különválasztani szintén nem lehet, mert a kettő szervesen összefügg egymással s mindkettőnek főtényezője minden időkben az erély, illetve erélytelenség volt. Különösen pedig ma, amikor a probléma már nem csupán „kényes”, hanem valóságos létkérdéssé súlyosodott.

A fegyver önmagában semmit meg nem old, de vannak esetek, amikor nélküle sem oldható meg semmi. A mai valóságos társadalomformálódásban ezer mindenféle tényező viszi a dolgokat a kifejlődés, megnyugvás felé, vagy azzal szembe, de valamennyi tényező hatása, sorsa azon fordul meg, hogy akinek a kezében fegyver van, meg tudja-e markolni úgy, hogy el ne vegyék tőle.

Nemcsak 1914-től 1918-ig, hanem azóta is a fegyver áll minden nagy esemény tengelyében. Az orosz bolsevizmust fegyverrel valósították meg, fegyverrel tartják fenn. Az olasz fasizmus győzelme a szó szoros értelmében fegyvertény volt s a fegyveres háttérrel ma sem nélkülözheti. A német hitlerizmus és kommunizmus harcában éveken át hallgattuk a pisztolyok dörmögését, de másfelé is inkább fegyverrel oldják meg az emberek a problémáikat, semmint barátságos eszmecsereikkel.

Diplomáciának, politikának, gazdasági, kulturális, erkölcsi, etikai, humanisztikus tényezőknek a súlyát senki nem vonja kétségbe, de mindezekkel nem sokra mennénk, ha minden eshetőségre kész nyomaték gyanánt nem állana mögöttük fegyver is. Ha lehet az eréllyel, vagy ha jobban

teszik: erőszakkal kapcsolatban virágkor-ról beszélni, a mai kor az.

Kénytelenek vagyunk mi is ezt venni alapul, amikor a magunk lefegyverezési és fegyverhasználati problémájáról szó esik. Nem egyéni akciókról van szó, amikor a csendőrt lefegyverezik. A csendőrről nem mint személyes ellenségével, nem is a csendőrséggel mint testülettel, hanem az egész mai társadalmi renddei áll szemben egy elszánt és népes tábor, amely szervezeten, tudatosan tör arra, hogy tőlünk a fegyvert elvegye. Az eszközökben nem válogat, minden rést megtalál a támdásra. A szabályok be nem tartása és az ittasság is csak ilyen rés, a védekezés súlyját azonban nem csupán a józanság és a szabályok betartása, hanem az erély adja.

Tovább kell tehát mennünk azon az egyszerű megállapításon, hogy ne igyunk, ne szabálytalankodjunk és számoljunk a vis majorral; a szabálytalanságok és az ital kerülése természetesen csökkenti fogja a lefegyverezések számát, a vis majornak nevezett eseteket azonban jobban meg kell néznünk: mi van azok mögött?

A hírközpont háromévi eseményösszesítéséből összeszedtem a fegyverhasználatokat és a lefegyverezéseket. *A fegyverhasználatok okai:*

75 százalékban támadás elhárítása,

4 százalékban a csendőr szabálytalansága vagy ittassága és

21 százalékban szökés meggátlása a egyéb szolgálati szempont.

A lefegyverezések okai:

70 százalékban az, amit nevezzünk egyelőre vis majornak és

30 százalékban a csendőr szabálymellőzése vagy ittassága.

Ha pedig a *támadásokat* összegezzük, azt látjuk, hogy a támadások

88 százalékát az erély (itt már fegyverhasználat) visszavetette,

4 százalékát szabálytalanság és ittasság miatt nem sikerült a járőrnek kivédenie,

8 százalékban pedig vis major folytán lefegyverezés lett a támadás eredménye.

Nyilvánvaló ezekből a számokból, hogy a lefegyverezés orvosságául a gyakorlat az erélyt fogadta el. A támadásokkal szemben nem elegendő ugyanis csak józannak lenni és a szabályokhoz alkalmazkodni. Persze, hogy ez éppen olyan alapfeltétel, mint az, hogy a járőr fel legyen fegyverezve, de a tulajdonképpeni védelmet nem a józanság, sem pedig az előírt és többnyire csak passzív elővigyázati szabályoknak a betartása, hanem az aktívítás, az erély adja meg. S minél inkább fokozódik a lefegyverezési számdék, logikusan úgy kell fokozódnia a mi erélyünknek is.

Ha az ittasság és szabálytalanság nem 4, hanem 88 százalékban jelentkeznek a támadások oka gyanánt, akkor a probléma teagelye csakugyan az ittasság és szabálytalanság volna. De mivel a dolog fordítva áll, néhány ittas és szabálytalankodó csendőr miatt ne vonjuk el a csendőreink figyelmét az erély lényegéről és fontosságáról.

Természetesen, hogy az eréllyel való párhuzambaállítás nélkül lehet és kell is az ittasság és a szabálytalanság ellen küzdenünk. Aanak is meg kell szünnie, hogy száz megtámadott csendőr közül csak negyett is ilyen híhák miatt lefegyvereznek. Érthető, hogy az ilyen lefegyverezések keltik hennünk a legnagyobb felháborodást, mert ezek a legsúlyosabb és a becsületünket legérzékenyebben érintő híhák. Lélektanilag érthető, ha egy ittassággal kapcsolatos lefegyverezés egymagában nagyobb emóciót vált ki belőlünk,

mint tíz más, úgynevezett vis major-okozta lefegyverezés, végső kihatásaikban azonban mégis az utóbbiak fontosabbak, mert többségben vannak és az eseteknek legalább a felében éppen azt nélkülözik, ami a támadásokat általában vissza szokta utasítani: az erélyt. Ritka lefegyverezés az, amikor a vis major csakugyan és tisztán fennforog, amikor tehát a támadás orozva, lesből éri a csendőrt, vagy más olyan körülmények jöttek közbe, hogy a támadást nem lehetett kivédenie. Az átolvasott esetekből nekem az a meggyőződése, hogy még vis majorral szemben sem annyira az elővigyázat, mint inkább az erély biztosíthat bennünket.

Nem szabad azonban az erélyben és az erély fokozásában mindjárt a fegyverhasználatot látnunk. A kettőt egy kalap alá venni nem lehet.

Az erélynek a fegyverhasználatig egész sor fokozata van. Megnyilatkozhatik az egy határozottabb, keményebb szóban, öntudatosabb, kifejezőbb mozdulatban, az egyéni magatartás, fellépés, bátorság, elszántság, következetesség és szigor számtalan árnyalatában anélkül, hogy közben a fegyverhasználatnak még csak a gondolata is felmerült volna. Ne érjen itt az a gyanu, hogy suba alatt a bántalmazásra is gondolok. A bántalmazás nem erély, hanem hatalmaskodás. Nem bátorság, hanem rút és férfiatlan visszahívás a fegyveres ember hatalmi helyzetével. Van bántalmazás nélküli, tiszta erély is, talán annyi fokozatban, amennyi a csendőreink száma.

Van mamlasz csendőr, van erélyes, erélyesebb, még erélyesebb, nagyon erélyes és túlerélyes. Az embereit alaposan ismerő előjáró pontosan megmutatja nekem azokat a csendőröket, akik hiába józanak és szabályszerűek, mégis könnyen le lehetne őket fegyverezni. Ezek a mamlaszok a szerepük a lefegyverezésekben nem lehet vitás. Mutat az előjáró olyan csendőröket, akiknél már nehezebben fog menni a lefegyverezés, mutat végül néhányat olyant, akikre a nyakát teszi, hogy azokat azután soha, semilyen körülmények között, senki emberfia lefegyverezni nem fogja. Ez nem okvetlenül jelenti azt, hogy ezek a lefegyverezhetetlen csendőrök józanabbak és pontosabbak, mint a többiek, vagy a fegyverüket használnák könnyebben. Van közöttük akárhány, amelyik soha a fegyverét nem használta, talán nem is fogja használni soha, mégsem fogják azt tőle elvenni.

Ismétlem; szó se essék fegyverhasználatról, mikor általában erélyről beszélünk. Ha erélyre, az erély fokozására neveljük a legénységünket, ezzel még nem neveljük a fegyvernek szükségtelenül embertelen használatára. Sőt. Minél szilárdabb a csendőr szolgálati fellépése kezdetén, annál könnyebben megelőzi melesak a lefegyvereztetést, hanem a fegyverhasználatot is. Viszont, minél kevesebb eréllyel fog hozzá a dolgozóhoz, annál könnyebben jut olyan elmérgesedett helyzetbe, amikor már csak a fegyverhasználat segít, vagy már az sem, mert elveszik tőle a fegyvert, lévén fogyatékos az erélye ahhoz is, hogy az utolsó pillanatban legalább fegyverhasználattal vágja ki magát a bajból.

Az eseményösszesítésekben találunk eseteket, amikor a csendőr megtámadása sem fegyverhasználatra, sem lefegyverezésre nem vezetett. Nemcsak azért, mert a szabályokat betartotta és józan volt, hanem lényegében azért, mert egy erélyes mozdulattal, erélyes fogással, bilincseléssel elejélt vette fegyverhasználatnak is, lefegyverezésnek is.

Rá kell térnem a tekintélyre és a rettegettségre. Igaz: más a tekintély és más a rettegettség. A tekintély neme-sebb, szebb, rajna azonban: a rettegettséget sem nélkülözhetjük. Rákényszerítetek bennünket a körülmények, hogy bizonyos körben — ahol a tekintélyt tiszteletben tar-

Német rondőrök gyászilnnepeje az utcai harcokban elesett bajtársak emlékére.

tani sem nem tudják, sem nem akarják s ahol minden magasabb erkölcsi felfogásra egyszerűen fútyúlnak — ebben a körben legalább tartsanak, mondjuk: féljenek tőlünk. Nevezzük ezt rettegettségnek is, mindegy. A lényeg az, hogy a tekintélynek 1918-ban kirúgták a lába alól a székét s még nagyon sokáig kell várjunk arra az időre, amikor a nemes értelemben vett tekintély elegendő lesz arra, hogy a dolgok rendben menjenek.

A közbiztonságra különösképpen veszélyes elemeket különben már 1914 előtt sem a tekintély iránti tisztelet és elismerés, hanem a félelem, a rettegettség tartotta féken. Különbség a mult és a jelen között csak mennyiségileg van. Ma össze nem hasonlítható arányokban több azoknak a száma, akikkel szemben a tekintélykeresés meddő próbálkozás volna. Ilyen próbálkozás az események rövidesen éppen úgy keresztülgázolnának, mint eddig minden eredménytelenségen keresztülgázoltak.

Ne áltassuk magunkat. Akármilyen nehezünkre esik is, vegyük tudomásul, hogy ami azelőtt legfeljebb csak egyéni virtus volt a csendőrfegyverrel szemben, az ma kiválóan megszervezett, állandóan a nyílt leszámolás határán lappangó harc, amelynek fegyvertárában tudatosan szított s a tényeket minden skrupulus nélkül elferdítő gyűlölet viszi a főszerepet. Ezzel a szervezett, elszánt és tervszerű gyűlölettel szemben hláha vennők mi fel a legbarátságosabban mosolygó arcunkat is, azzal sem tudnánk rajta változtatni. Ez a velünk szemben, föld alatt ugyan, de széles alapokon megszervezett harc mindig szívesen fordítja ellenünk az etika és humanizmus jelszavait, de önmagára

semmiféle erkölcsi megkötöttséget nem ismer el kötelezőnek. Éppen abban van ennek a társadalomellenes frontnak a legerősebb mentsvára, hogy mi ezeket az etikai, humanisztikus és törvényes korlátozásokat elismerjük és alkalmazzuk, sőt taktikájának jelentős része éppen ezeknek a jelszavaknak a kihasználására van felépítve. Gondoljunk csak a különféle jogok nemzetközi ligára és arra, hogy kiknek az érdekében szoktak, de viszont kiknek érdekében nem szoktak azok közbelépni. Legelembb kötelességünk ezzel szemben, hogy legalább világosan lássuk a dolgokat és ne ábrándozzunk olyasmin, ami szép, de elérhetetlen, mint ahogy elérhetetlen az is, hogy bizonyos körben a jószándék visszhangra találjon s a tekintély egymagában megvédjen bennünket. Sajnos, manapság kettő között kell választanunk: vagy rettegettség, vagy rettegettség...

Másként áll természetesen a dolog azokkal szemben, akik tudnak is, meg akarnak is tekintélyt tiszteletelni. Botorság volna ezeket megfélemlíteni s magunkat előttük rettegetté tenni. De erre nem is kerül a sor. A támadások, fegyverhasználatok és lefegyverezések nem ebből a körből indulnak ki s így ebben a körben a tekintéllyel nincs is semmi fennakadásunk. Ilyesen meg kell különböztetni a lakosságunk ezt a szerencsére nagyobbik táborát a fentebb tárgyalt rétegtől, amely bár ne ilyen volna, de hogy ne ilyen legyen, arról mindenki tehet, csak éppen mi nem tehetünk. Mivel pedig rendnek mindenáron lennie kell, kénytelenek vagyunk a nyers erőt is igénybevenni ott, ahol más már nem használ.

Visszatérve az erőlyre. Nem mondom, hogy az orosz-

országit valósítsuk meg nálunk is. Ne vegyük mintának az olasz és német — roppant arányú — fegyveres nemzeti erélyt sem. Örüljünk neki, hogy nálunk nem csattognak a pisztolyok és nem villanak a török úgy, mint másutt. De nálunk erre nem is kerülhet egykönnyen a sor. Mi csak a harctéren szeretjük a puskapor szagát, itthon a mi polgári társadalmunk húzódozik a problémák fegyveres megoldásától. Lehet ez nekünk szép és okos nemzeti vonásunk, de néha talán túlzásba is vesszük, egészen a puhaságig. Ha egy vörös zászlót megpillantanak az emberek, hideg futkos végig a hátukon s nem egy azon töri a fejét: hol találhatna valami biztos helyet, ahol neki nem esik baja. Mindegy, mi történik mással, csak őt ne bántsák, mert ő békességben akar élni. Főleg pedig — élni akar. Ha meg néhány suhanc forradalmi dalra zendít, elájul tőle a fél utca népe a polgári liberalizmus, humanizmus, pacifizmus és gyávaság valami zagyva keverékének nevében.

Nem kell a mi polgári társadalmunkat attól féltetni, hogy mindenáron fegyveres megoldásokat keres. Mivel pedig a csendőr is ebben a puha, békességszerető társadalomban él, szervesen alkalmazkodnia kell ahhoz. És alkalmazkodik. Láttuk, hogy a fegyverhasználatok 80 százaléka csak azért történik meg, mert támadások folytán a fegyverhasználatra rákényszerítik a csendőrt. Ha támadások nem volnának, a csendőr fegyvere talán még ritkábban szólalna meg, mint ahogyan az a háború előtti, angyali nyugalalmú időkben volt. Sőt, a vis majornak nevezett esetek felében még az az aggodalmunk is meglehet, hogy olyankor sem mindig használja a csendőr a fegyverét, amikor megtámadják s így természetesen lefegyverezik.

Szükségtelen tehát a csendőrt az erély fokozásától óvni, még abban az értelemben is, hogy a fegyverhasználatok ne szaporodjanak. Ebben a csendőrt befolyásolni gyakorlati kihatással úgy sem lehet, de nem is tanácsos sem erre, sem arra. Az utasítás a fegyverhasználatok elmaradása miatt a csendőr ellen intézett támadás esetében csak akkor írja elő a megtorlást, ha a csendőr gyáva volt, vagy ha lefegyverezték. Egészen a gyávaságig és a lefegyvereztetésig tehát a csendőr korlátlan belátására, a maga emberi és szolgálati lelkiismeretére van bízva, hogy a fegyverét mikor használja s mikor nem. Azt pedig tudjuk, hogy csendőreink inkább húzódoznak a fegyverhasználatától, semmint erővel keresik azt. Ha a 25—30 évet szolgált öreg bajtársakkal elbeszélgetünk, mindegyik történetesorozatot mond el: hányszor *kellett volna* a fegyverét használnia, de — nem használta, hanem megoldotta a dolgot másként. Nem kell tehát a csendőrt attól féltetni, hogy egy csepp vért is fölöslegesen kiont. Ne is tegye. De hogy ezt mi módon éri el, azt legjobb rábizni.

Még akkor is, ha egyébként megdöbbenő kép tárul az ember szeme elé, amikor a támadásokkal kapcsolatos fegyverhasználatok és a lefegyverezések leírásait olvassa. A legképtelenebbül apró szolgálati fellépésekkel kapcsolatban is már jön a támadás. Székklábbal, bottal, löccsel, pisztollyal, késsel, az eszközök minden elképzelhető fajtájával és olyan kihívó vakmerőséggel, hogy el kell azon csodálkozni. Egyedül biztos bástyánk ebben a hirtelen-támadó világban az, hogy a csendőreinkből buzdítás nélkül sem hiányzik a mérsékelt, józan, de sziklaszilárd erély.

A kakastoll lengése egymagában nem véd meg bennünket semmitől. Ott tartunk már, hogy a cigány fényes nappal, színjózanul rászól a öt joggal rendreutasító csendőrrre: „Nem parancsol nekem!” Ez nem elszigetelt eset, ez jelenség. Honnan veszik az emberek ezt a cinikus vakmerőséget? Nem az önmaguk bátorságából, hanem egy megszerzett hangulatból és céltudatos irányításebből, amely ellen

szép szóval hiábavaló volna küzdenünk. Se számban, sem erőben ne becsüljük le ezeket az ellenfeleket s ha ők nem törődnek azzal, hogy a tekintélyt s a többi fogalmakat hogyan kellene értékelni, mi sem lehetünk részben ők ugyan máshoz a végleteken túl is ragaszkodó szentek.

Mikor az egész világ recseg-ropog körülöttünk, mikor külső és belső ellenségeink az utolsó szusz is belénk akarják fojtani, hogy a társadalmi és nemzeti kibontakozásnak végzetesen elvágják előlünk az útját, akkor nem szabad az erély csökkentéséről beszélnünk. Még véletlenül, akaratlanul s még akkor sem, ha a cél egyébként tiszteletreméltó. Mögöttünk nem állanak feketeinges és barnazubbonyos felfegyverzett tízezrek, vagy százezrek, mint az olasz és német csend és rend őrei mögött, nekünk tehát kétszeres eréllyel kell a fegyverünkre ügyelnünk. Annaira, hogy még a neveltségességig pipogya csendőrt se merje meztámadni senki. Ez utópia ugyan, de törekednünk kell feléje, mert ez az ideális.

A statárium törlése pedig nem az erély hatályon kívül helyezését jelenti, hanem ennek éppen az ellenkezőjét. Minél öntudatosabb és minél erélyesebb a kormányzat, annál kevésbé van szüksége statáriumra, de az erély többi eszközével aztán annál fokozottabban él. Éppen úgy, mint ahogyan az erélyes csendőrnek sem sietős a fegyverhasználat, mert segít magán az erély más módszereivel is.

Ne féljünk tehát az erély fokozásától, sőt inkább gondolozzunk, neveljük azt. A szabálytalanságokat és az alkoholt a megtorlás egymagában is elintézi, mert minden csendőr tudja, hogy ha ilyen okból fegyvert használ vagy lefegyverezik, abban a pillanatban földönfutóvá válik. Ha azonban az erélyt lefojtjuk s erre a hibára későn jövünk rá, akkor mindenki számára minden elveszett. Mert minden hiba csúnya, de minden hibát korrigálni is lehet, csupán egyetlenegy nem: a gyengeséget, amelybe még minden a világon, belepusztult.

Egy fiatalkori ballépés bonyodalmi.

Írta: JUHÁSZ IMRE lizsthelyettes (Cegléd).

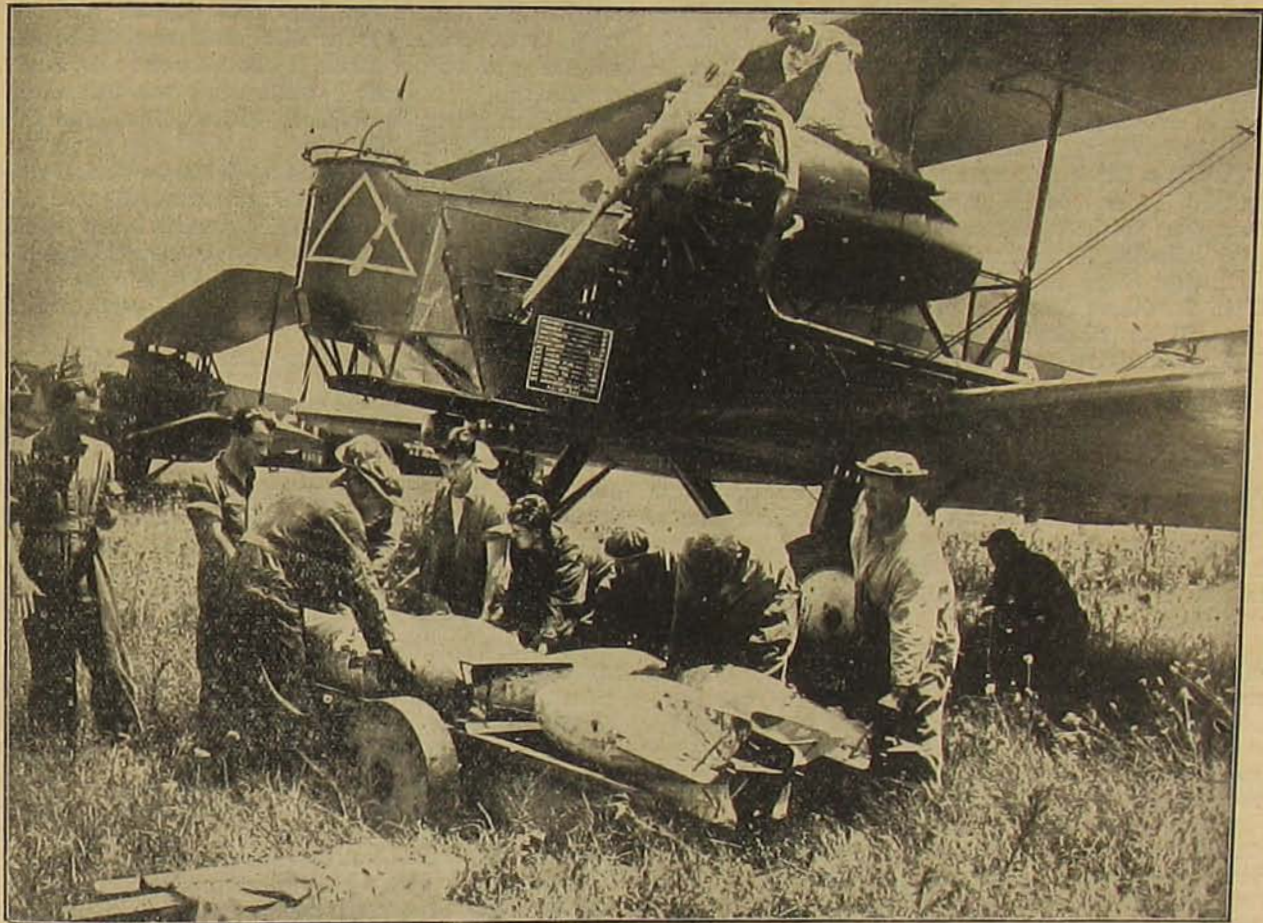
FiataleMBER könnyen belecsoppen a bajba. Ezelőtt 17 évvel még én is egészen fiatal voltam, én is bajba keveredtem, mikor 1916-ban kétévi táborigi csendőri szolgálat után visszavezényeltek anyaörsömre, a bácsmezei Csurogra.

Távollétem idejében K. B. őrmester vette át az őrsparancsnokságot, vasszigora közismert volt az egész kerületben. Szófukar ember volt. Mikor a bevonulásomat jelentettem, egy szóval sem kérdezte: honnan jöttem, mit láttam ott a mi oknál fogva váltottak fel. Egy szó nem sok, annyit sem szólt a jelentkezésem után, hanem egy kézmozdulattal tudomra adta, hogy leléphetek.

Néhány hét leforgása után azonban enyhült a helyzet, egypárszor a legszükségesebb mondanivalókon felül is szólt hozzám egy-két mondatot s mint afféle hirtelen reménykedő fiatalember, ettől a bizalmaskodástól vérszemet kaptam. Elhatároztam, hogy állandó kimaradási engedélynek akkor már boldog részese lévén, megkísérlem a lehetetlent. Vasárnap este felé beamegy az őrsrodába és kérem a kibocsáttatásomat szórakozás céljából a községbe.

Bajtársaim sokat sejtető hümmögéssel vették tudomásul ezt a szándékomat, míg aztán egyikük felbiztatót, menjek csak hátra a kérelmemmel az őrsparancsnok úrhoz, meg fogom kapni.

Hát megkaptam. Olyan fejmosásban volt részem, hogy

Francia bombavető repülőgép.

szívesen lemondottam volna már a kimenetelről, egyévi remeteséget elvállaltam volna látatlanban is, csak már mehettem volna kifelé az örsirodából. De nem ment ez olyan könnyen. Annnyiféle intelmet kaptam, hogy zúgott bele a fejem s ha jól emlékszem, még az is benne volt, hogy aztán lopni ne merjek valahogyan. Mindezeknek utána pedig váratlanul azt mondotta az őrsparancsnokom: „Na, most aztán kimehet. Mulasson, ameddig jól esik, de korán itthon legyen!”

Kimentem az örsirodából s mert hirtelenében nem értetem, hogyan lehet kedvem fogytaig mulatni is, meg korán otthon is lenni, legszívesebben visszafordultam volna bejelenteni, hogy már kimulattam magam. De nem mertem visszamenni. Most már ha akartam, ha nem, ki kellett mennem a községbe szórakozni.

Kiesinosítottam magamat, kiléptem a vaksötét utcára. Ősz volt s nem hiába volt Csurog a község neve, a hideg eső buzgón esurgott a nyakamba. Még el sem hagytam jóformán a laktanyát, máris azon tűnődtem, mikor juthatok oda vissza minden baj nélkül. Sejtelmem sem volt róla, merre induljak, mit műveljek a csúszós, vaksötét utcákon szórakozás ürügye alatt? Így hát csak úgy találgatva elindultam balfelé. Mentem, mendégéltem, csuszoltam s irigyeltem az embereket, akik jó meleg szobában lámpafénynél üdögéltek a házakban. Jó nekik, nem kell szórakozniok! Körülbelül egyórai ödöngés után nekibátorodtam s elhatároztam, hogy hazamegyek.

Elindultam hát a laktanya felé. Vesztemre tettem ezt. Bár indultam volna inkább neki valamelyik őrsjárat-

nak, több baj ott sem érhetett volna, mint hazafelé mentemben. Az történt ugyanis, hogy belémbotlott egy régi ismerősöm, a községi húsvizsgáló. Rangos állás volt ez a gazdag bácskai községben s így aztán mikor rámköszönt, szívesen visszaköszöntem. Erre megkérdezte tőlem, hogy hova megyek. Mondtam, szórakozás szempontjából járom a községet, de már nagyon megáztam, hát hazamegyek. Azt mondja erre a húsvizsgáló, hogy ilyet ne tegyek, mert soha az életben több ilyen alkalmam nem lesz ahhoz, hogy igazán jól mulassak.

— Aztán hol? — kérdeztem.

Azt mondja erre a húsvizsgáló, hogy bízzam rá, jó helyre megyünk, jól fogom magamat érezni. Ezzel fogott meg, mert eszembe jutott, hogy én meg éppen azért jöttem ki a községbe, hogy jól érezzem magamat s néhány pillanatnyi habozás után letettem a sorsomat a húsvizsgáló kezébe. Mentünk ama „jó hely” felé. Utközben többször is eszembe ötlött, hogy ez a jó hely gyanús hely lehet s nem valószínű, hogy dícsérő okiratot kapnék érte, ha valaki ott engem szórakozni meglátna, de aztán megnyugtattam a lelkiismeretemet azzal, hogy akármilyen helyről legyen is szó, nekem azt már „hivatalból” is látnom kell, mint csendőrnek.

A jó hely egy nem egészen jóhírű lebujs volt. Akkor már észbekaptam, de a húsvizsgáló megnyugtató, hogy a vendéglősné szobájában terítetek nekünk, ott megvacsorázunk és elbeszélgetünk, „társaság” is lesz. Hát hiszen, éppen ez kellett akkor nekem. Társaság. Két évig táborig csendőrvoltam, nem is lehetett volna tőlem zokon venni,

hogy mindent szívesen fogadtam. Bementünk, jobban mondva — lementünk. Egy hosszú asztalnál elhelyezkedtünk s jött hamarosan két gazdag szerb gazda, ők is leültek. Beszélgettünk, koccintgattunk, közben mellénk telepedett valahonnan egy szerb lány, két szerb lány, három szerb lány. Ahánnyal több, nekem mindig annyi fokkal emelkedett a hőmérsékletem s még szerencsém, hogy több nem jött. De ez a három is elég volt arra, hogy őrsparancsnokom intelmét csak az első feléig fogadjam meg (hogy tudniillik jól mulassak), a másik feléről már megfeledkeztem (hogy tudniillik korán menjek haza). Növelte utóbbi feledékenységetem az is, hogy a csinos leányok nekem törülgették legtisztábbra a poharat s nekem öntöttek a legszívesebben a borból.

Hát, nagyon melegem lett. Belül azonban volt a gyomromban egy jégdarab s az különösen akkor kezdett benem dideregni, mikor az ingaóra elütötte a zárórát. Menni akartam. De megnyugtattak azzal, hogy ez nem kocsmá, ez magánlakás. Tudtam természetesen, hogy ez csak olyan svindli, de ha már benne van az ember az ilyen éjszakai kirándulásban, akkor könnyen hagyja magát megnyugtanni. Én is úgy voltam, mint akárki más, aki lejtőre lép: csúszik, csúszik lefelé s ki tudja, hol áll meg, hol üti meg magát,

Időközben pedig úgy szaporodtunk az asztal körül, mint a gomba eső után. Betetőzésül megjelent a színen a szerb zajlás is gunárnyakú hangszérével, melynek csöréből dallamosnál-dallamosabb szerb nóták keltek szárnyra s hát hiába, jó magyar ember létemre is ott maradtam, mert akkoriban a bácskai szerb, meg a magyar csendőr nem haragudtak egymásra.

Telt, mult az idő s megerősítve magamat, búcsút vettem, de az indulás pillanatában megcsapta az orromat a konyha felől valami egészen különös csiklandozó illat. Hirtelen olyan éhes lettem, hogy menten visszaültem az asztalhoz s amint egy hatalmas adag friessen sült rostélyost elébem tettek, jószüen megettem s azután már lehetetlen volt nem maradnom, mert nagyon szomjas lettem. A vendéglőné lányai — én akkor azt gondoltam, hogy azok voltak — szorgalmasan hordozták a pincéből a bort s mikor a legesinosabb Darinkára került a sor, azt mondta, hogy ő fél egyedül a pincébe lemenni. Hát, el kellett kísérem a tömérdek bonyodalom után végre megbuktattuk a vödört a hordóban.

Egyszer aztán mégis elindultam hazafelé a lakatnyába. Baj nélkül bejutottam s reggelig nyugodtan aludtam. Reggel azonban beütött az első bomba. Panasz érkezett, hogy az egyik hente üzletet valaki álkulccsal kinyitotta az éjszaka s onnan különféle húsneműek eltűntek. Majdnem hideglelést kaptam erre a bejelentésre, mert a panasztevő hajadon fivére is ott volt a mulatozáson s az pedig éppen ebben a hentesüzletben — az apjában — volt segéd.

Alig ment el ez a panaszos, jött a másik, aki azonban — szerencsémre — nem tudott magyarul s viszont az őrsparancsnokom meg nem tudott azerbül, én pedig ezt a nyelvet meglehetősen beszéltem. Én kérdeztem ki a panaszost s ez volt a szerencsém. Megtudtam, hogy az éjszakai mulatságban elveszett egy aranylánc is. Lány tette ezt a panaszt is és éppen azt kezdte el mesélni, hogy a mulatozáson ott volt egy csendőr is, ekkor azonban gyorsan átvettem tőle a szót s nem is engedtem többé szóhoz jutni, hanem én beszéltem szüntelenül. Őrsparancsnokom furcsán nézett rám, azt hitte nyilván, hogy megbolondultam s ezért gyorsan összeszedve magamat, jelentettem neki a panaszt.

Mindkét ügyben megvolt az a nagy szerencsém is, hogy nekem kellett nyomonznom. Úgy éreztem, meg vagyok

mentve. Mert igaz ugyan, hogy nem loptam, de azért mégis csak jobb, ha rajtam kívül senki nem tudja, hogy magam is ott voltam, mikor loptak, sőt most már arra is emlékeztem, hogy annak a rostélyosnak volt valami mellékíze. Mert bizony, lopott hússal laktam jól az éjszaka. De hát, ki gondolta azt?

Bajazonban nem lett a dologból, mert a hentesmester nem kívánta a fia megbüntetését, az orgazdaság miatt feljelentett kocsmáros pedig a jóhiszeműségét hangoztatta — ez valóban meg is volt, mert hiszen a hentessegéd-hűvizsgáló a saját üzletükből hozta a húst — s így a törvénytől fel is mentette. Bizony, nagy kő esett le a szívemről, mikor erről értesültem.

Annál jobban meggyűlt a bajom az aranylánccal. A leányok nem voltak a kocsmárosné leányai, kettő pincérnő volt közülük, az én Darinkám pedig egy tekintélyes, gazdag család gyermeke volt, de mert az apja hadifogságba esett s az anyja nem fogta erős kézzel, berendezett magának otthon egy független lakásrészt és néha eljárt az ismerőseivel mulatozni. A másik két nőt vettem elő első sorban. Tagadtak s házkutatás, személymotosás is eredménytelen maradt. Erősködtek, hogy a lánc csak Darinkánál lehet. Hát, ennek nem örültem, de most már végig kellett csinálnom a dolgot.

Mikor a bizalmi egyénekkel Darinkáké udvarába benyitottunk, az anya nagyot nézett a váratlan „deputációra”. Ravaszul kezdtem az ügyet. Hiába, jobban fog az ész, ha vaj van az ember fején. Azt mondtam, hogy értesülésem szerint a ház gazdája hazaszökött a fogságból, de nem jelentkezett az ezrednél s így házkutatást kell tartanom. Mielőtt azonban ehhez hozzáfogtam volna, kiosontam Darinka után, aki kétségbeesetten tördelte a kezét a kertben. Könyörgött, hogy ne szóljak az éjszakaról az anyjának semmit, a lánc ellopásának gyanúja ellen szenvedélyesen tiltakozott s azt mondta, hogy csak a másik két lány közül lehet valamelyik a tettes, alighanem az, amelyik lopás miatt már börtönt is kapott.

Főtt a fejem. Kezdtett a dolog bonyolódni. Kénytelen voltam a másik két lányt újból elővenni, de sem beismerést, sem aranyláncot nem kaptam tőlük. Mégis a büntetett előéletű leányt alapos gyanu címén feljelentettem s ezzel a nyomozást lezártam.

Néhány hónap múlva azonban kikelt sorozatos hazszontalanságaimnak a magva. Egyik este hírt kaptunk róla, hogy egy harctérről hazajött katona mindenkit meg akar ölni a kocsmában. Őrsparancsnokom parancsára egy népfelkelővel azonnal a kocsmába mentem. A zárzóalkodó katonát egykettőre megbilincseltem s a közösgyházára kísértem. Útközben azonban kiabálni kezdett s a már eltemetettnek hitt éjszakai emlékeimet ezzel újra kikaparta a feledésből. Azt mondta, hogy nagyon jól tudja ő, kinél van az a bizonyos aranylánc s közben félre nem érthető módon rámnézett, felém integetett, egyszóval csak valami isteni csoda mentett meg attól, hogy senki más rajtam kívül ezeket a emlékeket nem éltette meg. Szerencsémre a katona csak szerbül beszélt s ezért, mikor az őrsparancsnokom is odajött a közösgyházára és megkérdezte, hogy miféle láncról van szó, elfogadta azt a magyarázatomat, hogy a katona az ellen tiltakozik, hogy az ő euklójára akkora láncot teszünk, amekkorát ő az ökörd nyakára szokott tenni. De hát részeg ez az ember, nem kell ezzel most törődni — tettem hozzá a jelentésemhez.

Az aranylánc azonban most már nem hagyott nyugodni. Almodtam vele s a tolvaj ülőbizását csak akkor hagytam abba, amikor a lábamat belevágva az ügydeszkába, verejtékező homlokka felébredtem. Úgy feküdt a mellemen, agyamon, egész életemen, testemen és lelkemen ez a lánc, ennek az álmúltott éjszakának az egész em-

léke, mint valami lidérc, mint az átok. Ahányszor a hús-vizsgálót megláttam, mindig eszembe jutott, hogy — sajnos — bántalmazni tilos. Ezt ő maga is megérezhette, mert magánnyomozást indított a lánc után s végre ez meghozta a sikert. Egy fiatallombér — persze a mulató kompánia tagja — volt a tettes, de azért, mint láttuk, akadt olyan is, aki reám, a esendőrrre gyanakkodott.

Félévig tartott egyetlen könnyelmű éjszakának a böjtje. Őszintén leírtam, hadd okuljon belőle, aki akar. Minden hibának, mulasztásnak, könnyelműségnek a nyomában ott settenkedik a bűnhődés és így is van ez rendjén.

Hogyan is állunk azzal a leszereléssel?

Irtta: RÉCZEY FERENC vkszt. százados.

(2. közlemény.)

Anglián kívül nagy segítséginkre volt a leszerelés kérdésében Olaszország álláspontja. Elsősorban is ellenzője minden olyan felfogásnak, amely egyes államokban ellenőrző bizottságokat akar szerephez juttatni. Másrészt pedig minden érdeke amellett szól, hogy a szárazföldi hadserőknél túlsúlyba juttot Franciaországnak ez a félelmes vezetőszerepe csökkentessék. Olaszország ma a nemzeti, faji és politikai újjászülítés korszakába jutott, közel egy évtized alatt olyan hadsereget teremtett, mely bárátnak és ellenségnek egyaránt hatalmas erőtenyezést jelent. Ez az újjászülítés, terjeszkedés és erősödés folyton növekedésben van még, olyannyira, hogy kimenetelét és politikai jelentőségét nemzeti szempontból a jövőre vonatkozólag alig láthatjuk még át. De egy máris bizonyos. Olaszországnak nem érdeke, hogy Európa egyik részén hadifogolytáborokhoz hasonló lefegyverzett államok lengődjenek, másik oldalon pedig a franciák mindent felülmúló pénzügyi és katonai erejükkel irányítsák a nemzetközi politikát. Az olasz nép évente átlag félmillió lélekkel növekszik, akik már most is alig találhatnak elhelyezkedést és megélhetési lehetőséget a mostani határokon belül. A terjeszkedés szükségességét az Adriai-tenger keleti vidékeire, Délfranciaország fajlilag ma is olasz területeire és Afrika északi partvidékére szorítja őket. Ezekhez az okokhoz gazdaságpolitikai és hatalmi politikai kérdések is járulnak, úgyannyira, hogy Franciaország az előzőekben már bővebben lemesztett katonai szövetségek útján igyokazik a talajt megszilárdítani a líbia alatt. Legújabbban viszont azt halljuk, hogy Párisban is belátják ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát és valamilyen irányban közeledést próbálnak teremteni Olaszországgal. A római nagyköveti állásra a közelmúltban a franciák olyan személyiséget küldöttek ki, akinek eltekelt szándéka, hogy javít a ma mindennek, csak jónak nem mondható olasz-francia viszonyon. Ez mindenesetre megint csak azt jelentheti, hogy a leszerelés kérdésében is engedmők kell a franciáknak.

Még egy állam, helyesebben államszövetség van itt, Európában, amelynek részvétele nagy fejtörést okoz a leszerelési konferencia bölcseinök. Szovjetország mindig tekintetben nagy kérdőjel a többi nemzet előtt. Még jóslásokba sem lehet beeszközni, hogy várhatunk-e a közeljövőben változást a nagy Orosz Birodalomban, ahonnan több, mint tízezer esztendője állandó háború folyik nem egy másik állam, de egy egész világread és évszázadok óta megszokott és jónak tartott társadalmi berendezkedés ellen. A szovjetet a leszerelési tárgyalásoknál is csak ez az álláspont vezeti. Mennyire nem vallja a valóságos leszere-

lést, mutatja az a körülmény, hogy a világ legerősebb szárazföldi erejét tartja fogyerben és több mint félmillió főnyi háborús létszámmal félelmetes ütőkártyát tart a kezében. Elindul-e valamikor ez a vörös árnád és ha igen, Nyugatnak-e, Délinek, vagy Mongólián keresztül nyakelnek-e, hogy újkori népvándorlást közsítsen old és vörös sáklájával felgyujtsa a többi embermillió lelkét? Nem valószínű, hogy a szovjet urai ezt mostanában megmenek kockáztatni. A polgári jogrend haderőn kívül az is visszatartja őket, hogy igazi hatalmat csak odahaza tudnak tartani, ott, ahol a világháború tuskös maradványalu felépített erőszakos hatalmuk évszázados elnyomás ollenhatlansáknét jelentkezik.

De a leszerelés kérdésében kérelhetetlen ellenséget a polgárosult világnak. Végleges, teljes és általános leszerelési követelmek, főleg természetesen azért, hogy senmi se akadályozza őket eszméik terjesztésében. Felszólásukban a legradikálisabb álláspontot képviselik. Védőradzserre, hadseregekre nincs szükség többé szerintük, ugyannkor azonban odahaza minden fegyverfogható férfi hadköteles, — sőt a nők sem képeznek kivételt és női parancsnokok vezetőse alatt zászlóaljukat alkotva, még fegyveres kiképzésben is részesülnek. Különösen az utóbbi két-három évben ment át az orosz vörös hadsereg nagyobb korszerősítő változáson. Eltűntek már teljesen a forradalmi idők ismert kilengései. Ma vasfegyvelm uralkodik náluk és hatalmas technikai felkészültséggel, korszerű hadianyaggal és ott is óriási légitlottsával készülnek a jövő háborújára.

A nagyhatalmak közül már megemlítettük az Egyesült Államokat és Japánt, mint olyanokat, melyeket leszerelés tekintetében elsősorban tengerészeti kérdések érdekelnék. Eppen ezért Amerika főleg csak elméletileg vesz részt a szárazföldi hatalmak kölcsönös vizályában. Az késégtelen, hogy itt szívesen belemenne bármilyen mérvű fegyverkezési eszkötésbe, ha kellő garanciákat kapva saját biztonságát illetőleg. Amiól feltékenyebben árkodik azonban tengeri haderején, amelynek segítségével a világ első tengeri hatalmává akar fejlődni, lehetőleg természetesen úgy, hogy Angliával ezért nyílt szakításra ne kerüljön a sor.

A leszerelést mindenesetre a japánok csinálják a legéredkeesebben. Hűségesean résztvesznek minden nagy és kis konferencia tanácsülésen. Híjbókolva fogadnak és helyeslőleg járulnak hozzáesaknem minden egyezményhez, amely — no igen, — amely nem érinti Japán hadllparát, védőradzserét és felkészültségét. Egyébként gondosan ügyolnek arra is, hogy sehuróljuk a mi is szivároglék ki erről a felkészültségről. Közben megvívják a maguk kis házi háborújukat és delegátusaink bámuló szemektel panaszolodnak Genfben a kínalnak botrányos viselkedése miatt. Majd bálokat és fényes estélyeket rendeznek uryanesak Genfben, ahol hangonflm felvételekkel mutatják be a többi népszövetségi delegátusnak azt a felvilágosító és kulturális munkát, amelyet Mandzsurián meghódította óta ott végeztek. A népszövetség mindozt fanyar köppel veszi tudomásul, de hiba, Genf mégis csak nagyon messze esik Keletázala partjaitól.

Már rámutattunk arra is, hogy Magyarország, Németország, Ausztria és Bulgária a leszerelési kérdésében azt az álláspontot képviselik, amelyre a békeszerződésnek predóti rendelkezései is rámutatnak. Ez pedig az, hogy a volt központi hatalmak leszerelése csak bevezetőt jelentene és a többi, ma még hatalmasan felszerelt államok fegyverkezése is ehhez idomuljon. Mindenekelőtt jogegyenlőségre volt tehát szükség, hogy ezen az úton tovább lehessen majd indulni.

A többi érdekelt európai államok: Lengyelország, Görögország, Belgium és a kis entente általában csaknem

teljességgel osztja a francia felfogást, azaz a fegyverkezelések csökkentését is hatalmi érdekeinek figyelembevételévé' szeretné végrehajtani.

Igyen előzmények, kilátások és próbálkozások után nyílt meg végül az elmúlt év februárjában a leszerelési konferencia, amely hivatva volt arra is, hogy apró pepecselések, foltozgatások helyett végleges és döntő jelentőségű határozattal ajándékozza meg a világot

Béke legyen a földön! Ezzel az eszményi céllal indult neki kezdetben nem kevesebb, mint félszáz szónok a szavak és viták nagy harcának. Egész sor leszerelési és fegyverkezéscsökkentést célzó javaslat is indítvány érkezett be már megelőzőleg a konferencia elnökségéhez. Az első hetek után jobban is folytak le, mint ahogy azt kezdetben gondolták. Igaz, hogy a felszólalásokat eleinte igen nagy óvatosság jellemezte. Senki sem akart teljes nyíltsággal beszélni terveiről és szándékairól. Talán csak a német Brüning, az olasz Grandi és a francia Tardieu fejezte ki teljes őszinteséggel és adatokkal alátámasztott véleményét. Csehszlovákia fúrge külügyminisztere, Benes dr. is hatalmas beszéddel igyekezett meggyőzni a világot a leszerelés szükségességéről és módjáról. Aki ezt végighallgatta, az bizonyosan meggyőződött arról is, hogy Csehszlovákia régen hazabocsátotta már hadseregét és beszűntette hadiiparát. Hát itt történt egy kis nézeteltérés is. Köztudomású ugyanis, hogy Csehszlovákia kereken 140.000 embert tart békében fegyverben, évi újoncpótléka pedig legalább 70.000 ember. Romániával és Jugoszláviával együtt több mint 480.000 főnyi hadsereg a békelétszám, amely háborúban meghaladja a három és félmillió főt is. Hogy némi összehasonlítással alapunk legyen ezekre a létszámokra, vegyük például a volt Magyar-osztrák monarchia lakosságát, ahol 53 millió lélekszám mellett az évi újoncjutalék csak 103.000 embert jelentett. Ezzel szemben a kisentente 46 és félmillió lakossága mellett az évi sorozás 248.000 főt eredményez, ami mindenesetre 145.000 emberrel több, mint a volt monarchiában. Hadiipart tekintve, pedig Csehszlovákia az egész kisentente legfőbb felszerelő tábora. A világhírű Skoda-művek, a brünni fegyver-, lőszergyárak, a repülőgép-telepek működése közismert ma már. Az elmúlt évben egyedül csak a Skoda-művek 39.000 munkást foglalkoztattak, pedig ugyanott a világháború legforróbb napjaiban sem mentek túl 30.000 fő munkáslétszámon. Most azonban csaknem az egész világ számára szállítanak innen hadianyagot. Eltekintve a kisentente megrendeléseitől, Lengyelországba, Mexikóba, sőt Kínába és Perzsiába is indultak szép számmal innen szállítmányok.

Annál furcsább az a szemfényvesztő magatartás, amelyet éppen Csehország más államokkal szemben ilyen kérdésekben tanust. A közelmúlt hetekben az ausztriai hirtenbergi fegyvergyár miatt csaptak nagy lármát. A hirtenbergi fegyverszállítások ügye a kisentente és a francia sajtóban valóságos tengeri kigyóvá nőtt. Igazán sok hűbót csaptak semmiért. Egy csomó világháborús hadiszállítmányból eredő ócska fegyvert egy olasz magácncé Hirtenbergbe küldött karbahelyezés végett. Ausztria hirtenbergi gyára egy nagyobb nemzetközi hadianyag-részvénytársaság érdekkörébe is tartozik és így vállalhatta ezeknek a fegyvereknek javítását, annál is inkább, mert az osztrák szövetségi állam területét éyeken át olyan átmenő hadianyagforgalom céljaira vették éppen

Magyarország feldarabolását nemcsak a magyarok és Európa, hanem általában a civilizáció is keservesen meg-sínylette,

COMANDER MILLMANN.

azok az országok igénybe, amelyek most a legzajosabban tiltakoztak. Persze, hogy szerették volna Magyarországot is belekeverni ebbe az állítólagos fegyverszállítási ügybe. Csak Olaszország külügyi államtitkárának erélyes fellépésére fűjtak végül takarodót.

A konferencián az első belemegítő beszédek után kibújt a szeg a zsákból. Ekkor lettek mind jobban és jobban nyilvánvalóvá az elvi ellentétek, amelyekkel a bevezetésben foglalkoztam s kiderült, hogy Franciaország és ismert követői teljes határozottsággal ellene vannak minden olyan követelésnek, amely mások számára jogegyenlőséget jelentene és mereven visszautasítanak minden olyan kívánságot, amely a leszerelést széles mederben és így rájuk is vonatkoztatva, kívánja végrehajtani. Szerintük ez a konferencia nem egy új konferencia, hanem csak folytatása az előkészítésnek és így nem jöhet lényegbevágóan új tervekkel a világ elé. Ezzel szemben álltak természetesen a már lefegyverzett volt központi hatalmak, akik egyöntetűen 1919-ben elvesztett jogaik visszaállítását és a leszerelés, illetőleg fegyverkezések csökkentésének elvét valamennyi tagállamra nézve egyformán kötelezőleg akarták megvalósítani. A magyar, német, osztrák és bolgár kiküldötteken kívül két állam állott még határozottan és félre nem érthetően ezen az állásponton. Olaszország delegátusa, Grandi, mesterien megformulázott beszédjében foglalt ez alkalommal is a teljes jogegyenlőség mellett állást, valamint a szovjet kiküldöttje, Litvinov, akinek előterjesztései minden eddigi leszerelési tervet felülmutattak, de éppen ezért egyenlőséget jelentettek mindenki számára. A többi kis állam és semleges ország magatartása aszerint jelentkezett, amint politikai és gazdasági érdekeik őket az egyik, vagy másik államhatalmi csoporthoz vontatták.

A különböző felfogású és különböző szempontot hordozó beszédek hullámozó menete közben, párhuzamosan a leszerelési konferenciával, egyéb nagyjelentőségű nemzetközi események történtek. A múlt év júliusának elején zárultak be kedvező s kielégítő eredménnyel Lausanneban a jóvátételi fizetések rendezésének tanácskozásai. Ezen az értekezleten 12 állam kötött egymással megegyezést, amely véglegesen pontot tett Németország és hitelezői között eddigi létrejött szerződésekre. A lausannei paktum a jóvátételi rendszer végleges törlését jelenti és a német jóvátételi módzatok mellett külön részen foglalkozik a bennünket érdeklő, úgynevezett kelet-európai kérdésekkel is. Ezekre nézve Lausanneban ugyancsak általános vonatkozásban foglalkoztak, de ezek után sorsuk nem lehet kétséges.

A pénzügyi részben tehát sikerült elérniök a központi hatalmaknak azt, amit akartak. De nem sikerült ebbe a megegyezésbe felvételni Németországnak azt a kívánságát, hogy egyidejűleg töröljék a versaillesi szerződés VIII. fejezetét és ismerjék el a fegyverkezések egyenjogúságát. Ekkor még határozottan túlsúlyban volt a francia álláspont

A megegyezés örömnapjaiba egyébként még egy öröme sepp vegyült. Rövidesen nyilvánosságra került ugyanis, hogy e szerződés mellett Franciaország és Anglia egymás között bizalmas megállapodást létesített, amelynek hivatalosan közzétett szövegezése nagyon homályos és éppen ezért erősen gyanút kelthetett. A diplomácia szófárában „úriemberek közötti egység” néven foglal helyet ez a megegyezés, amelynek alighanem az lehetett a célja, hogy a lausannei megállapodással párhuzamosan Anglia és Franciaország közös frontot akartak alakítani az amerikai adósságok kérdésében,

Elhez tudnunk kell azt is, hogy több európai állam még háborús tartozásból kifolyólag hatalmas összegekkel tartozik az Egyesült Államoknak, akik legutóbb éppen a nehéz európai pénzügyi helyzetre való tekintettel egy évig tartó halasztást engedélyeztek. A fizetési kötelezettség eltolásának határidejét mult év december 15-ig tolták el az amerikaiak. Az adósok, élükön Franciaországgal és Angliával azt szerették volna, ha éppen a lausannei egyezményre való tekintettel Amerika is eltekint majd a további fizetési kötelezettségtől. Ezzel szemben az Egyesült Államok magatartása azt mutatta, hogy ilyenbe nem igen fognak belemenni és ezért volt szükség megegyező még az adósok közös álláspontjára. Köztudomású volt ugyanis, hogy Amerika az adósság részbeni, vagy egészenbeni revízióját lefegyverzési és leszerelési kérdésekkel kapcsolja össze. A tengerentúlon ugyanis igen praktikus az volt a vélemény, hogyha az európai nagyhatalmak és hűségese csatlósaiak hatalmas összegeket tudnak fegyverezésre költeni, akkor módjukban kell hogy álljon a tartozások megfizetése is. Az úriemberek közötti egyesség pedig bizonyára azon az alapon épült fel, hogy Franciaország és Anglia megállapodtak egymással, hogy az amerikai adósságok gyökeres revíziójáért, vagy pláne teljes törlesztéért engedményeket hajlandók tenni a leszerelés területén is.

Az adósságok kérdésének előreboasztását azért tartottam itt szükségesnek, hogy lássuk e két probléma egymásba kapcsolódását és megértsük a leszerelési konferencia további menerét. A tanácskozásokon különben is mind jobban és jobban nyilvánvalóvá vált, hogy Lausanne után a francia álláspont merevségéből engedni fog akkor, ha Angliától katonai természetű garanciákat kaphat. Ezeket a garanciákat MacDonald csak akkor volt hajlandó megadni, ha Franciaország feladja a világpolitikai, gazdasági és katonai kérdésekben követelt külön útját.

A baktérium és vegyi háború teljes tilalmának elfogadása után körülbelül befejeződött az első ülészak, amely ha nem is hozott kielégítő megoldást, mégis legalább pénzügyi vonatkozásban enyhítette az európai válságot. További viharfelhők csak akkor gyülekeztek, amikor a német nagykövetség kormányra nevezte zárónyilatkozatot tett, amelyben többek között kijelentette, hogy a konferencia munkálatain Németország akkor fog csak résztvenni, ha az értekezlet munkálatait a nemzetek közötti jogegyenlőség alapján fogja folytatni. A magyar fődelegátus, az azóta elhunyt Apponyi Albert nagyhatású beszédben jelentette be, hogy Magyarország a véghatározat feletti szavazásban nem vesz részt. Nem pedig azért, mert a határozat a leszerelés és egyenjogúság szempontjából rendkívül sok kívánni valót hagy hátra. Elismerte ugyan, hogy jelentős előrehaladás történt nemzetközi szerződések útján, még pedig elsősorban az emberiség történelmében, — hogy fegyverkezések terén korlátok emelkedjenek, de egyetlen magyar államférfi sem írhat alá olyan egyezményt — mondotta Apponyi —, amely nem tartalmazza a feltétlen egyenjogúságot. Lausanne műve befejezetlen maradna, ha a különbségek a leszerelés terén sem szűnnek meg a legrövidebb időn belül.

A magyar delegáció álláspontját egyébként két nagy szempont irányította. Az első és legfontosabb tehát a fegyverkezési egyenjogúság, vagyis az összes államok jogegyenlőségének helyreállítása, szemben azokkal az egyoldalú megszorításokkal, amelyeket a békeszerződések a legyőzött államokra nézve állapítottak meg. A biztonság mértékének alkalmazását győzőre és legyőzöttre nézve egyforma mértékben követeltük és velünk együtt a többi

lefegyverzett három állam. A másik szempont pedig általános érdekű volt, az tudniillik, hogy a fegyverkezések leállítására komoly legyen.

E kettős követelmény szempontjából a helyzet az első ülészak végén úgy alakult, hogy az egyenjogúság kimondását még függőben tartották, sem mellette, sem ellene nem hoztak határozatot. Az általános lefegyverzés tekintetében — elméletileg — bizonyos haladás történt, de ez is távol volt minden pozitív megállapítástól. Ebből a körülményből Németország vonta le a legridegebb következtetést, elutasította a véghatározatot és kijelentette, hogy addig nem vesz részt a további tárgyalásokon, amíg a jogegyenlőség kérdését nem tűzik napirendre. Magyarország, Ausztria és Bulgária nem vonta ki magát a további tárgyalásokból, csupán a határozati javaslatlalt szemben tagadtak meg minden szolidaritást és tartózkodtak a szavazástól is. A mi magatartásunkat ugyanis éppen a lausannei egyezmények alapján az irányította, hogy reményt nyertünk arra, hogy elvi álláspontunk végre is győzedelmeskedni fog és nem akartuk a konferenciát egyáltalán működésük nélkül hagyni.

Pár heti szünet után, a mult év szeptemberében illt azután újból össze Genfben egy ideiglenes főbizottság, amely a konferencia új ülészakának előmunkálatait kezdte meg. Ekkorra már újból égetően sürögő gazdasági kérdések is foglalkoztatták a világot. Közleledt a december 15-iki terminus, amely az amerikai fizetési kötelezettséget jelentette.

Az újonnan összetilt konferencia legnagyobb eseménye kétségtelenül Németország változmaradása volt. Ez az esemény egymagában már kritikus napokhoz jutatta a tanácskozásokat, ahol már azon is gondolkozni kezdtek, hogy a további tárgyalásokat berekesztik és 1935-re halasztják a folytatást. E szerint az eddigi megállapodásokról ideiglenes egyezményt dolgoztak volna ki és egy általános bizottság folytatta volna csak a leszerelés munkáját.

Szerencsére erre nem került a sor. Az amerikai adóssághozfizetés esedékessége Anglia számára 80 millió, Franciaország számára pedig 20 millió dollár fizetési kötelezettséget jelentett, amihez még néhány európai állam, Lengyelország, Belgium, Olaszország és Görögország több-kevesebb millió dollárnyi tartozása járult. A nyomozó gazdasági helyzet folytán valamennyi állam, kivéve Olaszországot, újabb haladékok, illetőleg az adósságok revízióját kérte az Egyesült Államoktól. A követelményteljesítéshez előzőleg megfelelő légkört kellett teremteni. Azt semmi esetre sem lehetett várni Amerikától, hogy hozzájárul majd az európai adósságok rendezéséhez, amikor Európa önmagával sem tud meggyeződésre jutni és amikor a leszerelési konferenciát is éppen Németország változmaradása a teljes esőd elé állíthatja. A konferencia folytatását tehát biztosítani kellett mindenáron. Különösen Angliának volt ez nagy érdeke, már csak a fizetendő összeg nagysága miatt. Nagy-Britanniában sem rózsának az állapotok. Ott is óriási munkanélküliség, nyomozó gazdasági helyzet és az általános elszegényedés álltja a pénzügyi kormányzatot hatalmas feladatok elé. Éppen ezért Mac Donald minden erejével azon volt, hogy áthidalja Német- és Franciaország között az ellentéteket és ezzel a gesztussal jobb belátásra bírja Amerikát is, aki nek delegátusai, Davis volt egyike azoknak, akik a tárgyalások elnapolására is indítványt tettek.

A francia kormány ezzel csaknem egyidejűleg egy új leszerelési tervvel lépte meg a konferenciát. Azaz csak részben volt új ez a tervzet, mert harmadik, vagy talán negyedik változatát adta azoknak a javaslatoknak,

amelyeket francia leszerelési tervezetek alatt ismer a világ. Ebben a legújabb megoldásban a francia szakértők azt javasolták, hogy fokként olyan katonai nemzetközi szervezet létesüljön, amely megakadályoz, vagy legalább is megnehezít minden támadó politikát. Franciaország úgy vélte, hogy csakis ezzel a módszerrel lehet igazságos megoldást találni a német egyenjogúsítás érdekében. Ezek szerint minden egyes állam számára az egyes területek sajátos katonapolitikai viszonyainak figyelembevételével meg kellene állapítani a biztonság követelményeit és a hadseregeket ehhez kellene megszabni. Ezenfelül — és ez a javaslatuk legfontosabb része — a Népszövetség rendelkezésére bocsátának nemzetközi katonai erőket, amelyek arra szolgálnának, hogy jogtalan támadás esetén a megtámadott állam védelmére álljanak. A tervezet részletezte azokat a fegyvereket, amelyek a Népszövetség birtokába kerülnének és amelyeknek jórészt a többi állam számára eltiltanák. Hasonlóan javasolják a hadianyaggyártás nemzetközi megszervezését és ellenőrzését, továbbá nemzetközi légi haderő létesítését is, melynek személyzetét különböző államokból önkéntes jelentékes alapján újoncoznak, később meghatározandó létszámok alapján.

E tetszetős fogalmazás mögött természetesen egyéb indokok állottak. Mit jelenthet az, hogy a biztonság követelményeit államonként külön-külön kell meghatározni? És kik azok, akik például Franciaország, vagy a többi lefegyverzett államok számára ezt megállapítják? Nem kétséges, hogy csak arról lehet szó, hogy a mai területi és politikai viszonyok teljes fenntartása mellett katonai nemzetközi szervezet létesüljön, ami még fegyveres erővel is garantálja ezeket a határokat és viszonyokat. A nemzetközi hadsereg afféle nemzetközi csendőrség volna tehát, amelynek szerepe ezek szerint nagyon is nyilvánvaló. Hadianyag kérdésében pedig azt kívánta a tervezet, hogy a népszövetség rendelkezésére bocsátott hadianyagot ott kell majd tárolni, ahol az jelenleg feltehető. Világos ezek szerint, hogy a francia hadianyag továbbra is náluk maradna, míg a többi állam számára bizonyos felszerelési és fegyverkezési anyagot végleg eltiltanának.

A lefegyverzett államok azonban nem engedték elvi követeléseikből. Németország éleshangú jegyzékben utasította vissza ezt a javaslatot és szilárdan megmaradt az egyenjogúság érvényesítése mellett.

Ezekben a huzavonákba kapcsolódott végezetül bele Anglia közvetítő álláspontja teljes erővel. Az angol külügyminiszter november 17-iki meglepő beszéde váratlan és örvendetes fordulatot adott a leszerelés menetének. John Simon ugyanis leszögezte azt az álláspontját, hogy Németország és a többi lefegyverzett állam teljes joggal követelhet egyenjogúságot valamennyi többi állammal. Hangoztatta, hogy a békeszerződések bevezető rendelkezéseit, sőt az úgynevezett kísérelveket kétséget kizáróan úgy kell értelmezni, hogy a lefegyverzett államokra kényszerített leszerelést egy jelentékeny mérvű általános leszerelésnek kell tekinteni. Ebből pedig az következik, hogy az egyenjogúság minden pontját Németországra, Magyarországra, Ausztriára és Bulgáriára is egyformán érvényesíteni kell.

A részletekre vonatkozólag a külügyminiszter nem terjeszkedett ki, de a következőket ajánlotta: Az európai nemzetek közös és ünnepélyes nyilatkozatban jelentsék ki, hogy semmi körülmények között sem fognak jelenben, vagy jövőben vitás kérdéseket erőszakos eszközökkel megoldani. A haderőkre vonatkozólag pedig a jogegyenlőség

alapján minőségi egyenlőségnek is kell érvénybe lépni, azaz valamennyi államot egyforma jog illeti meg fegyverek és hadianyag tekintetében is.

A leszerelési konferenciának ezekben az izgalmas napjaiban itt Budapesten is érdekes eseményben volt részünk. Pierre Cot francia képviselő külügyi társaságunk meghívására a biztonság és leszerelés problémáiról tartott nem mindennapi előadást. Erre az előadásra azért kellett felfigyelnünk, mert a francia elvi álláspont leszögezése mellett bár, de elismerte a békeszerződések tévedéseit és azt a jogunkat, hogy e tévedések ellen a Népszövetségnél orvoslást kereshetünk. Az, amit Pierre Cot a leszerelésről mondott, nem volt új, mert csaknem teljes egészében felépítette a francia biztonságnak Paul-Boncour hadügyminiszter által kidolgozott tételeit. E tételek a teljes jogegyenlőséget hirdetik ugyan, de főbb vonásaiban megegyeznek azzal a tervezettel, amelyet fentebb ismertettem. Mégis számunkra nagyjelentőségű volt ez az előadás, mert ha nem is hivatalos helyről, de legalább elismerték fájó sebeinket és jószándékkal utat mutattak a gyógyulás felé.

A Genfben megváltozott légkör ezután hamarosan sikert hozott a lefegyverzett államok számára. Anglia kezdeményezésére december 11-én úgynevezett öthatalmi konferencia ült össze, amelyen Anglia, Amerika, Franciaország, Németország és Olaszország delegátusai végleg elfogadták és aláírták a fegyverkezési egyenjogúság kérdését. A megegyezés magában foglalta azt is, hogy a közeljövőben várható leszerelési egyezményeknek valamennyi államra egyformán ki kell mondani a leszerelés korlátozását, amelynek alapján Németország is kifejezte abbéli készségét, hogy újból résztvesz a leszerelési konferenciákon. Különösen örvendetes volt, hogy az egyenjogúság elve nemcsak Németországra, de valamennyi többi lefegyverzett államra is vonatkozott.

(Folytatjuk.)

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Fogak a kémkedés
szolgálatában.

Írta: KAIHAN JÁNOS.

A múlt évben mutatták be világszerte a „Kémszolgalat” című filmet, amely először vitte mozivásztonra a kémkedés ügyét, holott ez a kérdés igazán hálás filmtéma, mert a közönség fantáziáját mindig különösen izgatta. A kém alakját még ma is feszült izgalmakat sejtő, romantikus képzelet veszi körül.

A különféle vezérkarok hírszerző irodái azonban — amint hivatalosan ezeket a kémközpontokat nevezték — nem sokat törődtek a romantikával. Az értelem irányította ezeknek a száraz jószággal működő hivataloknak a

tevékenységét, amelyek a legvalószínűlebből ható híreknek is utánajártak s minden adatot ellenőriztek. A kémirodáknak a tényleges katonaiállománybeli személyeztetlen kívül magánalkalmazottjaik is voltak. A nagyobb, nehezebb feladat nem a saját kémek kiküldése, elhelyezése volt, hanem az ellenséges hatalmak kémeinek a leleplezése, vagyis a védekező — defenzív — kémkedés. Megnehezítette ezt a szolgálatot különösen az a körülmény, hogy sokszor saját állampolgárokat is szemmel kellett tartani. Minden országnak vannak árulói, akik szemében semmi sem szent, csak pénzt lássanak. Megfelelő fizetés fejében tehát arra is vállalkoznak, hogy saját fészükben ellenséges állam javára kémkedjenek.

A háborús idők ebből a szempontból igen előnyösek a kémek számára. Ami a szilárd és kevés mozgékonytsággal járó békeviszonyok között kémkedési szempontból kivihetetlennek látszik, arra megvan a mód háború idején s megvolt rá a mód különösen az elmúlt világháború alatt, amikor az Északi-tengertől Bagdadig szüntelenül jöttek mentek a futárok, újságírók stb. Biztos fellépéssel és a körülmények alapos ismeretében aránylag könnyű volt hamis okmányokat szerezni és látszólag ártatlanul belevagyulni ebbe a jövő-menésbe, mert egészen biztos igazolatatlanságról még a legnagyobb gondosság mellett sem lehetett ilyen körülmények között szó.

Néhány kém évekig utazgatott a Berlin—Bagdad vasútvonalon anélkül, hogy a kémkedést rá lehetett volna bizonyítani. A bagdadi expressz eldorádója volt a kémeknek. A tarka-barka, német és monarchiabeli futárokkal kevert utazóközönség között könnyű volt feltűnés nélkül utazgatni. Eltekintve a tulajdonképpeni kémkedési feladattól, az utazás alatt szövődött beszélgetések is kitűnő anyagot adtak a kémeknek, kellő ügyességgel pedig az éjszakát lehetett jól felhasználni anavaszerezésre. Érthető, hogy a központi hatalmak kémvédelmi szolgálata erre a vasútvonalra különös gondot fordított.

1918-ban a hadseregfőparancsnokság Badenbe, a sajtóközpont pedig Rodaunba költözött. Még a legmegbízhatóbb saját állampolgárok is csak hétpécsetes útlevelel juthattak el erre a két helyre s azt nem is kell hangsúlyoznom, hogy ez itt meforduló haditudósítóknak szinte minden lépését nagyítóüveggel figyelték. Mégis megtörtént, hogy a bécsi kémvédelmi irodában nyilvántartásba kellett venni egy ilyen Badenbe utazgató „megbízható” ezvánt, akire azután a legszigorúbban ügyeltek. A nyilvántartásban az 1927—1918 számot kapta.

Különleges figyelemmel foglalkozott vele a kémelhárításunk. Feltűnő volt, hogy legalább kéthetenként megtette az utat ide és oda a berlini expresszvonattal. Egy magában ez még nem sokat jelentett, de az volt a különös, hogy minden ilyen utazás nyomán a szaloniki arcvonalon olyan jelenségek mutatkoztak, amelyekből arra kellett gondolni, hogy az 1927-es számú kém Berlinen és Stockholmon át jelentéseket küldözget az angol hadvezetőségnek.

Kémelhárítóink szorosan a nyomában voltak minden lépésénél. Minden levelét felbontották és megvizsgálták, hogy csak vegyi hatásra előtűnő, láthatatlan írás nincs-e

azokban. De semmit sem találtak, ami csak valamennyire is alátámaszthatna volna a gyanút.

Egy útja alkalmával, az általános utasellenőrzés keretében — tehát feltűnés nélkül — alaposan megmotozták, de nem találtak nála semmi gyanusat. Az angolok mégis pontosan megtudták a mi stratégiai előkészületeinket és meg is tették azonnal az ellenintézkedéseket. A kémgyanus egyén megfigyelése olyan elővigyázattal történt, hogy az teljes biztonságban érezte magát, nem gyanította, hogy szemmel tartják...

Egy napon Badenbe utazott s ott találkozott egy előkelő megjelenésű nővel, aki látogatóban járt Badenben. Mikor a nő Bécsbe visszaérkezett, kémelhárítóink a nyomába szegődtek s megállapították róla, hogy egy ismert osztrák grófnő, aki hamis névre szóló igazolvánnyal járt Badenben. Ez elegendő ok volt arra, hogy őrizetbe vegyék. Az 1927-es kémgyanus egyén pedig aznap este a berlini expresszrel elutazott. Kémelhárító emberek természetesen vele utaztak s a vonatról táviratilag értesítették Prágát, legyenek készen az érkezésre. Prágában aztán őrizetbe vették a kémgyanus egyént minden holmijával együtt s a legelső vonattal indultak vissza Bécsbe. Kémelhárítóinknak útközben arra is gondjuk volt, hogy a vonat félreeső helyiségét szemmel tartsák: nem szándékozik-e a kémgyanus valamit ott megsemmisíteni.

Mikor Bécsbe visszaérkeztek, mindenki meg volt róla gőzödvé, hogy a kém semilyen terhelő adatot — ha volt nála — meg nem semmisíthetett. És mégsem találtak a holmijai között gyanusat.

Következett az orvosi vizsgálat, hátha a testén rejtett el iratokat. Az orvos nagyon alapos volt. Belenézett a szájába is. Megállapította, hogy az alsó állkapcsában olyan fogjavítások vannak, amilyeneket eddig csak az amerikai orvosok végeznek. Ez feltűnt az orvosnak, megnézte tehát a fogazatot aprólékosan s ekkor rájött a következőkre.

A kém mindkétoldali hátsó zápfoga ki volt fúrva s a lyukba platinacsövet tettek. Ebben a platinacsőben igen finom papírtekercs volt. S hogy a papírtekercs a fogból ki ne essék, felülről rendkívül ügyesen megszerkesztett aranvtömés fűzte be. A papírtekercs anagya természetesen lehetetlen, különlegesen készített papiros volt.

Nagyítóüveggel látható és olvasható volt rajta a párányi betűkkel írt feljegyzés. Az 1927-es kém tehát hónapokon át a fogaiban szállította a jelentéseit, amelyeket Svédországon át meg is kaptak az angolok. Az egyik legveszedelmesebb kémszervezetnek vezetett nyomára ez a leleplezés, amit azonban a közbejött összeomlás miatt már nem lehetett felgöngyölíteni.

Ha az 1927-es kém történetét filmen látnák az emberek, nem hinnék el, hogy meg is történhetett. Mindenki azt mondaná egy vállrándítással, hogy a mozivászon a legképtelenebb meséket is elhírja, sőt talán éppen azokból él. Ez általában igaz, a valóságos élet azonban még a film-mesékre is rádupláz, különösen, ha kémekről van szó. Mert azokkal kapcsolatban semmi sem fantasztikus és semmi sem lehetetlen.

Anglia mindig a legmelegebb barátságot érezte a dicső magyar nemzet iránt és mint a békeszerződés egyik aláírója, erkölcsi kötelességének tartja a Trianonban elkövetett kiáltó igazságtalanságok orvoslását minden lehető eszközzel elérni.

H. RHODES BROWN
York város lordmajorja.

A harmincéves háború alatt sokszor megesezt, hogy egyes ezredek katonái, a hiányos élelmezés miatt, tömegesen megszöktek. De nem távoztak azért a hadsereg közeléből, hanem, mint a sakálók a karavánt, követték azt; a táborból a lovakat ellopták; menetek alatt a vonat utolsó kocsját kirabolták stb. Szóval ők voltak tulajdon hadseregük rablói, kiket egykorú néven — Merode ezredesnek hasonló okok folytán szétzüllött ezrede után — „Merode's Brüder”, illetve „Marodebrüder”-nek hívták.

MAGYAROSAN, KATONÁSAN.

„Ki lett a zsernyák.“

Egyik „statáriális” (rögtönítélő) tárgyaláson mondta így a szomorúan emlékezetes bűnügy főszereplője: „Ki lett a zsernyák” (meghalt a rendőr).

A *pesti tolvajnyelvről* már meglehetősen sokat írtak,* de ezt a kifejezést sehol sem találtam, tehát a pesti „alvilág” nyelvének egyik újkeletű „alkotásával” ismerkedhettünk itt meg. De mostanában nemcsak elvélve bukkann fel egy-egy ilyen „jassz”-kifejezés, szó vagy szólás, hanem szinte zápormódra ostromolja már fülünket a „*pesti zsargon, zsúr- és jassz-nyelv*” szennyes hang-esője. Ezért talán nem lesz érdektelen, ha erről a kérdésről egyet-mást elmondunk, hogy az esetleges nyelvi fertőzéstől könnyebben megóvhassuk magunkat.

Szóljunk tehát először — de csak röviden — a tolvajnyelvről. A tolvajok, betörők és egyéb hasonló „foglalkozású” egyének külön „társadalmi osztály”-nak tartják magukat s ennek megfelelően — a rendes köznyelvtől sokban eltérő — külön nyelvet is alkotnak maguknak. Ebben a főreklésükben nemcsak a „játékos szóképzés” vagy más ártalmatlan nyelvi jelenség vezeti őket, hanem főként az a nyilvánvaló cél, hogy mások, „avatatlanok” ne értsék meg, amit ők beszélnek.

Így aztán nagyon sok új szót gyártanak legtöbbször német, cigány és zsidó szótövekből, pl. *gönööl* (szívesen ad, nem sajnál), *leisztol* (teljesít, tesz), *dunál* (fecseg, bezazél), *piál* (iszik), *mesüge* (bolond, örült, hülye), *laver* (barát), stb.

Az is gyakori eset, hogy az idegenből átvett szó a tolvajnyelvben más jelentést vesz fel, esetleg alakjában is eltorzul, pl. *srenker* (betörő), *link* (nem igazi, ál), *finesz* (csel, furfang), *frocliz* (ugrat, bolondít), *smonca* vagy *smoncesz* (üres beszéd, fecsegés), *blitzableiter* (csendőr), *kajál* (eszik), *zaci* (Verszatam = zálogház), stb.

De a legszembetűnőbb jelensége a tolvajnyelvnek az, hogy *magyar szavakat* — esetleg elferdítve, megsonkítva vagy más kiejtésben — a rendestől eltérő jelentéssel használ. Ilyenek: *begyullad* (megijed), *szépen* megyek (dehogy, vagy dehogy is megyek), *tyúk* (nő, asszony), *fácán* (ürinő), *rajzol* (lop, elcsen), *ki lesz* (német: es ist aus = vége van), *simon* (nem, nincs), *kuruc* (utcai nő), *tulaj* (tulajdonos), *drót* (értesítés, hír), *csingó* (csendőr), *zsaru*, *zsazu*, *zsernyák*, *András* (rendőr), *emeletos zsaru* (lovasrendőr), *hidegre* vagy *angolra tesz* (megöl), *dohány* (pénz), *malnos* (szélhámos, csaló), *járásbíró* (munkanélküli, aki bírja a járást), *hozomány* (a börtönbe vitt csomag), *fekele kukci* (vásár, ahol sok a csendőr) stb., stb.

Mindezt nem azért soroltam fel, hogy magunk is megtanuljuk, bár sokszor hasznos, ha ismerjük a tolvajnyelvet (pl. nyomozás közben). Ismerni lehet, sőt néha kell is, de a saját nyelvünkben kerülnünk kell a tolvajnyelv szavait és szófüzéseit, mint az útszéli gazt, mint a romlott gyümölcsöt vagy mint a fertőző férget, mert bepiszkolnak, undorítanak és nyavalyássá aljasítanak.

vitéz Rózsás József ny. százados,
a Ludovika Akadémia I. tanára.

* Fontosabb tanulmányok:

Jenő Sándor és Vető Imre: A magyar tolvajnyelv és szótára, Bpest, 1900.

Szirmay István: A magyar tolvajnyelv szótára, 1924.

Bárczi Géza: A „Pest nyelv”, 1932.

(Mindenkitől szívesen venném, ha erre a kérdésre vonatkozó saját megfigyeléseit, esetleges feljegyzéseit közölni velem. Különösen érdekelne a katonai és csendőrségekben előforduló ilyen zsargonszerű szavak és szólások gyűjtése.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

30. kérdés. Mezei lopás esetén hová kell megtenni a feljelentést, ha az ellopott mezei termény értéke pontosan 60 pengő? Hová kell megtenni akkor, ha az érték pontosan 40 P?

Válasz. Mezei lopás esetén akkor kihágás a cselekmény, ha az ellopott gazdasági termény nem ér többet, mint 60 P-t. Ha a lopott tárgy értéke 61 P, a cselekmény lopás vétsége. Az előbbi esetben a közigazgatási hatóság, az utóbbiban a kir. járásbíróóság bírósodik. Ha a lopott termék értéke éppen 40 pengő, a feljelentést nem a főszolgabírósnál, hanem a községi előjárásúgnál kell megtenni, mert a törvény rendelkezése szerint a főszolgabírósnál akkor kell megtenni a feljelentést, ha a kár nagyobb 40 pengőnél.

31. kérdés. Községi éjjeli őrsök köteleességmulasztása miatt tett feljelentés esetén mely törvényes szabályra hivatkozva kell megjelölni a cselekményt?

Válasz. Az ilyen köteleességmulasztás megtorlása országos érvényű szabályba foglalva nincsen. Ezért be kell szerezni azt a helyhatósági szabályrendeletet, amely a cselekményt esetleg kihágássá minősíti s azután erre a helyhatósági szabályrendeletre hivatkozva, kell megtenni a feljelentést. Ha ilyen szabályrendelet a törvényhatóság területén érvényben nincsen, a cselekmény csak fegyelmi vétség.

Itt jegyezzük meg, hogy az őrsparancsnokok nagyon helyesen tennék, ha mludazokat a törvényhatósági szabályrendeleteket, amelyek illetékességi területükön hatályban vannak, beszereznek és tanulmányoznak. A tanulmányozás eredményeként összeállíthatnák azoknak a kihágásoknak jegyzékét, amelyeket ezek a szabályrendeletek megállapítottak. Nagyon megkönnyítené ez az őrsök munkáját a megelőző szolgálat terén is, a feljelentések megtételkor pedig a szakszerűség és határozottság tekintélyt növelő fegyverét adná a csendőr kezébe.

32. kérdés. 30–40 foból álló csoport kirándulás alkalmával a szabadban kommunista indulát énekel. Büncselekmény-e ez s mely törvénybe illiközöl?

Válasz. A cselekmény az 1921. III. t.-c. 5. §-ába ütköző, az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló vétség. Ezért bünyválti úton felel a csoport mindegyik tagja, aki a proletárdiktatót énekelte. Természetesen fontos a nyomozás során megállapítani, mi a szövege annak a dalnak annyival a inkább, mert ha például a dal egyenes felhívást tartalmaz a proletárdiktatúra létesítésére, a cselekmény súlyosabb büntető ítélet alá esik.

33. kérdés. Arvizeszedelem miatt a hatóság a veszélyeztetett területen levő mintegy 30 lakóházból a lakosságot eltávolítja. A gyanúsított az így kiürített területen maradt lakóházak és lapátok, amelyek tulajdonosa az eltávolított munkálattalban szándékozott használni, ellopja. Miként minősül a gyanúsított lopása?

Válasz. Minthogy az a terület, amelyen az ellopott tárgyak voltak, vízáradius veszélyeztetés miatt kiürített hely volt s ennek folytán közveszedelem esetre szóló kivételos állapotok uralkodtak ottan, a cselekmény a Btk. 396. §-ának 5. pontja szerint lopás büntetővé minősül, tekintet nélkül a lopott tárgy értékére.

34. kérdés. Jogosult-e a járőrvetető (őrsparancsnok) a valamely büncselekmény gyanúja miatt elfogott s csendőrségi őrzetben levő fogolyt az ellopott levelet felbontani s tartalmát átvizsgálni a fogoly előzetes beleegyezése nélkül?

Válasz. A Szut. 569. pontja feleletet ad erre a kérdésre, amiddön úgy rendelkezik, hogy a saját kezdeményezéséből elfogott, vagy őrzetbe vett gyanúsított részére érkező leveleket, vagy egyéb küldeményeket csak a járőrvetető, vagy őri-

parancsnok engedelmével és csak előzetes oltatás, illetőleg átvizsgálás után lehet kézbesíteni. A rendelkezésből az is kitűnik, hogy a fogoly érzéséért felelős csendőr egyenesen kötelességmulasztást követne el, ha a fogolyt a külvilággal való szétválasztását minden ellenőrzés nélkül megengedné. Ez a rendelkezés természetesen semmiféle ellentétben nincsen a Szut. 452. pontjának ama rendelkezésével, hogy a csendőr másnak szóló zártlevelet, látvirratot vagy egyéb postai küldeményt bármilyen úton és bármilyen célból juttasson az azok kezébe sohasem bonthat fel. A Szut. 452. pontja ugyanis nem az őrizetbe vett foglyokról szól, hanem általában szabályozza a csendőrnek a postai küldeményekre vonatkozó magatartását, ha ezek a postai küldemények összefüggésbe jutnak a csendőri nyomozással. Tehát tisztán a nyomozás érdekében a csendőr nem nyúlhat a levéltekhez és általában a postai küldeményekhez, de más az eset, ha a csendőr őrizetben levő fogoly részére érkezik postai küldemény. Itt a csendőrnek a szolgálat biztonságát kell védelmeznie, ennek pedig elengedhetetlen feltétele, hogy a csendőr ellenőrizze a fogolyt a külvilággal való érintkezését, illetőleg ezt az érintkezést a legkisebb mértékig szorítsa. Az ilyen levelek felbontásával a csendőr esetleg a nyomozásra értékes adatok birtokába juthat ugyan, de ennek a rendelkezésnek célja elsősorban, mint mondottuk, a szolgálat biztonság, másodsorban pedig, hogy ilyen módon meggátolják a fogolyt a nyomozás megghiúsítására irányuló törekvéseit. A fogoly minden rendelkezési jogát természetesen elveszti a fogság tényével és alá kell vetnie magát azoknak a rendszabályoknak, amelyeket rája kényszerítenek a fogságot megvalósító törvényes rend és biztonság érdekében.

35. kérdés. *A kórházban talált ludakat a káros behajtja a saját ódjába bezárja. A ludak tulajdonosa ezt meglátván, a kórház távollétében feltöri a lakattal lezárt étel s ludjait visszaviszi. Milyen büntetési törvény sorog fenn?*

Válasz. A tulajdonosnak az a cselekménye, hogy önkényesen visszavette a kórház lúdjait, holott annak a ludakra a mezőrendésről szóló törvény értelmében megtartó joga volt, a Btk. 368. §-ába ütköző jogtalan elszállítás vétsége. Mivel azonban a visszavételén felül másnak lakásával összeköttetésben levő bekerített helyre, a lakással rendelkező börtönytérre is ütközött a jogtalanul és erőszakkal behatolt, elkövette a Btk. 380. §-ába ütköző magánlakásértés büntetést is.

36. kérdés. *A község egyik utcáján 4-5 flatelember éjjel 11 és 12 óra között kiabáló hangon, énekelve vonul végig. Milyen jogszabályba ütközik ez a cselekmény?*

Válasz. Az éjjeli csendháborítás kérdése országosan szabályozva nincsen. Ellenben a törvényhatósági szabályrendeletek tartalmazzák idevígó rendelkezéseket. A csendőrnek tehát ily cselekmények üldözésében ezekre a helyhatósági szabályrendeletekre kell támaszkodnia.

Pályázat.

Az őrsparancsnokok tennivalóinak az utóbbi években való felszaporodása a csendőrségnek közismert és mindig jobban előtérbe nyomuló problémája. Legjobban az irodai tennivalók szaporodtak fel, de emellett természetesen érezhető azoknak a feladatoknak a megnövekedése is, amelyeket az őrsparancsnokok szemben a külszolgálat, belszolgálat, oktatás, kiképzés stb. támasztanak.

A testület közérdeke, hogy az őrsparancsnok minden olyan feladat teljesítése alól, amelyre nincsen elkerülhetetlen szükség, mentesítessék, tennivalói egyszerűsítsenek és hogy megmaradó feladatai is fontosságuk szerint arányosíttassanak. Ezekre vonatkozóan kérünk e pályázatunk keretében véleményt, gondolatot, tapasztalatot, javaslatot stb.

Kérdéseink, melyekre a pályázatban részletes feleletet kell adni, a következők:

I.

Ha feltételezzük, hogy egy őrsparancsnok minden néven nevezendő tennivalójával bizonyos idő alatt 200 órán át foglalkozik, hány órát kell ebből a 200 órából:

- a) közbiztonsági fogalmazványok szerkesztésére és átvizsgálására,
- b) belszolgálati természetű irodai tennivalókra,
- c) gazdasági természetű irodai tennivalókra,
- d) oktatásra, katonai gyakorlatokra, írásbeli feladatok átvizsgálására,
- e) külszolgálatra és ellenőrzésre és végül
- f) egyéb (felszólaló) szolgálatra fordítania?

II.

Milyen intézkedésekkel lehetne az őrsiroda mai ügyvitelét a szolgálat hátránya nélkül lényeges mértékben egyszerűsíteni és csökkenteni? Minden egyszerűsítést külön le kell írni, meg kell indokolni, javasolt nyomtatványok mintáját csatolni kell stb., egyszerűen a javaslatot olyan részletesen kell megszerkeszteni, hogy az abban foglaltak célszerű voltát a pályázat alapján el lehessen bírni.

III.

Melyek volnának azok az intézkedések, amelyekkel az őrsparancsnokok mai elfoglaltságát az irodán kívül is csökkenteni lehetne anélkül, hogy ez a csökkentés a szolgálat hátrányára volna. (Minden intézkedést külön kell részletezni és meg kell indokolni.)

E pályázatunkon a csendőrség minden tagja részt vehet. Határidő: június 30.

A pályázatokat nem kell aláírni, hanem az első oldal jobb felső szélére csak jelígezt kell írni. A pályamunkákat a szerkesztőség által felkérendő háromtagú bizottság fogja elbírálni. Az eredményt a folyó évi szeptember 1-i számunkban fogjuk közölni.

Pályadíjak: I. díj: aranyóra.

II. díj: ezüstóra.

Pályázatunk eredményének közlése alkalmával a nyertes pályamunkák csak a jelígezt fogjuk közölni; a szerzőnek — ha akar — az eredmény közlése után kell jelentkeznie. A szerzők neveit pótlóan a szeptember 15-iki számunkban, a három legjobb pályamunkát pedig szeptember 15-től folytatónlag fogjuk közölni.

Az arany.

Arany! te gögös sárga Isten,
Ki uralod az egész világot,
Nemzetek hevernek lábaid előtt,
Rabszolgáid népek és királyok!
Csak egyet nem tudsz adni,
Mi nálad is drágább: boldogságot.

Éjjeli himnusz.

Ti elszakított drága vérek,
Kilenc tilos a magyar szó:
Megadja nektek a legnagyobbat,
Legdrágábbat a rádió!
Ne sajnáljátok az éjszakátok,
S éjjelkor hallhatjátok a dall,
Amit nektek süttogni sem szabad:
„Isten áldd meg a magyart!”

EGRY LÁSZLÓNÉ.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy egyszerű nyomozás bonyodalmái.

Írta: LIGETI ALAJOS alhadnagy (Kiskundorozsma).

1913. évben Nagytopolyán voltam őrsparanesnok. Október első napjainak valamelyikén reggel, Királyfalva község jegyzője távbeszélőn értesített, hogy Gruits Zsárkó* jómódú gazdálkodó fiatal feleségét agyonlőve találták. A jegyző annak a gyanújának adott kifejezést, hogy öngyilkosság foroghat fenn, mert az elhalt igen rossz családi életet élt. Férje féltékenykedett rá, úgy, hogy állandó volt közöttük a perpatvar. A jegyzővel közöttem, hogy azonnal útbaindulok, egyben megkértem, hogy a helyszínt községi közegekkel azonnal zárassa le és arra addig, míg oda nem érkezem, ne bocsásson senkit. Ezután másodmagammal felszereltem és elindultam a 4 km. távolságra fekvő Királyfalvára.

A helyszínére érve, a községi jegyző, községi bíró és orvos jelenlétében megtartottam a helyszíni szemlét. Megállapítottam, hogy a halott Gruits Zsárkó jómódú gazdálkodó, 23 éves, gyermektelen felesége. A férj az egész háznéppel együtt még 5 óra tájban kiment a mezőre dolgozni, az elhalt a jószágok és a háztartási teendők ellátására egyedül maradt otthon. A lakóház hosszú, nagy telken, homlokzattal az utcára épült. Három egymásba nyíló szohából, mellékhelyiségekből és a végén nagyobb közös ló- és szarvasmarhaistállóból állott. Az istállóba két fejőstehén volt bekötve. A tehének megetetve feklődtek, jelülük annak, hogy a honn maradt házilászonny a 3 óra reggeli órákban a teheneket megetette, tehát akkor még élt.

Az istálló udvarra nyíló ajtajának küszöbén feküdt a hulla hason, kezeit maga alá húzva, fejével a fal felé, a dolgozó ruhába öltözve. Alatta friss vértöcsa volt, mely szintén azt bizonyította, hogy a halál még csak nemrégiben következhetett be. A hulla körül a tettesre utaló támpontot vagy bizonyítékot nem találtunk. Minthogy most már nem kellett attól tartani, hogy a cselekmény elkövetésével összefüggő esetleges elváltozásokat semmielőtt meg, a hullát óvatosan oldal fordítva, a jelenvolt orvossal megvizsgáltattam. A mellkason két lött sebhelyet fedeztünk fel. A sebhelyek körül pörkölődést, füstnyomokat, a bőrben el nem égett lőporazemcséket nem fedeztünk fel, ami amellett tanuskodott, hogy a lövések nem közvetlen közeiből történtek. A fegyver, melyből a lövéseket tették, a helyszínen nem volt feltalálható. A hullát 6 óra tájban a község kanásza fedezte fel, aki belépett a házba utánanézni, hogy a csűrűvel kifáró sertéseket többszöri ostordurrogatása dacára, miért nem bocsájtották ki. A bűncselekmény elkövetési ideje ezek szerint

5 és 6 óra közötti időre, inkább 6 órához közeli időpontra volt tehető.

A lakásban a legnagyobb rend uralkodott, semmi sem hiányzott és semmi sem mutatott arra, hogy ott idegen megfordult volna.

A helyszíni állapotról helyszínelírást és helyszíni vázlatot készítettem. Ezután az eset fölött gondolkozni kezdtem. Az eddigi adatokat mérlegelve, arra a meggyőződésre jutottam, hogy öngyilkosságról szó sem lehet, a cselekményt idegen kéz követte el. Az a tény, hogy a tettes semmit sem vitt el magával, megengedte a rablásnak, mint indítókknak kizárását, így a cselekmény rúgóját valami egyéb érdekekben, bosszúban, esetleg szerelmi féltékenységekben kellett valószínűsítésem.

A hullának és a helyszínek változatlan állapotban való megőrzését — járőr hiányában — két községi közegre bízta, majd a község házára mentem és onnan a temesvári kir. ügyészségnek távbeszélőn jelentést tettem. A kir. ügyész közölte, hogy a bizottság csak másnap fog kiszállni és egyben felhívott, hogy a nyomozást addig folytassam. Ezután az őrsről távbeszélőn másik, két főből álló járőrt rendeltem ki a helyszínre, mert a nyomozáshoz egy járőrt nem tartottam elegendőnek.

A helyszíni adatok nem nyújtottak olyan támpontot, melyből határozott személy tettségére lehetett volna következtetni. Egy lehetőség kínálkozott. A gyilkosság napjal történt, így feltételeztem, hogy a szomszédok vagy környékbeliek a bűncselekménnyel kapcsolatosan valamit észleltek, láthattak, a lövéseket hallhatták. Két főből álló járőrt a szomszédok között megejtendő erre vonatkozó puhatolással bízta meg, magam pedig a mezőről időközben hazatért férj és a hozzátartozók kikérdezéséhez fogtam. A kikérdezés nem járt eredménnyel. A férj és a többi hozzátartozók odanyilatkoztak, hogy a legszebb családi egyetértésben éltek, fogalmuk sincs, hogy elhalt halála kinek állhatott érdekében. Ekkor visszagondoltam a jegyző állítására és úgy láttam, hogy bemondásuk nem fedheti a valóságot. A nyomozás súlypontját ezért az áldozat magánviszonyainak, múltjának felderítésére helyeztem. Elhatároztam, hogy múltját egészen leánykoráig visszamenőleg részletesen felderítsem, hátha ilyen módon megszereshetem a nyomozás további folytatásához szükséges kiindulópontot.

Az elhalt fiatalasszony csak pár évvel azelőtt ment férjhez, odavaló nő volt és így feltételeztem, hogy leánykori életviszonyai barátnői előtt még élénk emlékezésben élnek. Ismerőseinél tapogatózva, egykori barátnői után puhaltam és ezek egyikének sikerült a bizalmába férköznom. Négyezemköt beszélt, bizalmas dolgokra tereltem a szót. Először nehezen ment, nem akart nyilatkozni, de miután ígéretet tettem, hogy közléseit minden körülmények között titokban fogom tartani, beszélni kezdett. Elmondta, hogy a meggyilkolt meghitt leánykori barátnője volt és mint ilyen, őt magámdolgaiba teljesen beavatta. Tudta, hogy barátnője Vojnity Száva jómódú gazdálégnyel leánykorában hosszú időn keresztül szerelmi viszonyt folytatott. Szívesebben ment volna hozzá férjhez, de rokonsága közbevetette magát és így lett akarata ellenére jelenlegi férjének a felesége. Vojnity azonban nem tudta elfelejteni. Állandóan utána járt és szerelmével ostromolta annak dacára, hogy az elhalt minlenáron szakítani akart vele és ezt tudomására is hozta. Férje ezt nyilvánvalóan megsejtette, mert a feleségét állandóan szemrehányásokkal illette, minek következtében családi békeességük csakhamar megrendült. Az elhalt neki álian-

* A nevetek megváltoztattuk. (Szerk.)

dóan panaszkodott és kérte a tanácsát, hogy mit tegyen. Azt tanácsolta neki, hogy Vojnityot igyekezzék kerülni és ragaszkodjék a férjéhez.

Ezen adatok birtokában, gondolatokba merülve haladtam a községhez felé. Útközben találkoztam a kiküldött járóróval, mely jelentette, hogy parancsomhoz képest, az esetre nézve, többeket kikérdezett, de senki sem tudott érdemlegeset mondani. A lövéseket nem hallották. Csupán az egyik szomszédasszony mondott annyit, hogy 6 óra tájban az udvaráról látta Vojnity Szávát, amint az a szemkört levő kocsmából kijött és lakása irányába távozott.

A helyzet ezzel tisztázódni kezdett. Úgy láttam, hogy Vojnity személye és a bűncselekmény között összefüggés lehet. Vojnitynál fel lehetett találni az indítókot, ezenkívül a kritikus időben a helyszín környékén való megfordulása is gyanúsá tette. Nyílt fellépésre ez természetesen még nem volt elég indok, de annak nem volt semmi akadályja, hogy Vojnityot egyelőre, mint tanút, eljárásom körébe vonjam. Egy községi közeget lakására küldtem, aki azzal a hírrel tért vissza, hogy Vojnity nem jelenhet meg, mert ágyban fekvő beteg és beszélni sem tud. Ezt a körülményt közöltem a jegyzővel, aki meglepődve csak annyit mondott: „Csodálkozom, tegnap este találkoztam vele, ép és egészséges volt”. Most már úgy láttam, hogy a nyomozás helyes irányba terelődött. Vojnity betegsége nem lehetett tiszta dolog, ezért a jegyző, községi bíró és az orvos társaságában a járóró Vojnity lakására sietett.

Vojnityot ágyban fekve találtuk. Nyugtalanul hanyólkodott, lehelletén erős szeszszagot lehetett érezni. A hozzátartozók kérdésekre nem adott feleletet. Ezt látva, az orvost megkértem, hogy vizsgálja meg. Mialatt az orvos a vizsgálattal foglalkozott, én a községi bíróval egy külön szobában Vojnity hozzátartozóit kérdeztem ki. A bementésekből megállapítottam, hogy Vojnity aznap 4 óra tájban ismeretlen okból eltávozott hazulról, 6 óra körül visszatért, kiment a kertbe, ahonnan jó negyedóra múlva feltűnően sápadtan jött be a szobába, levetkőzött és lefeküdt. Arra a kérdésre, hogy Vojnitynak van-e pisztolya, habozás nélkül igennel felelték és egyesek indultak is, hogy a pisztolyt megszokott helyéről elhozzák. A pisztolyt azonban nem találták a helyén. Most már magam fogtam hozzá a pisztoly felkutatásához. Elsősorban a kertben néztem szét, mert nyilvánvalónak mutatkozott, hogy Vojnity a pisztolyt ott rejtette el, amidőn lefekvés előtt a kertben tartózkodott. A kertben egyéb nem volt, mint egy boglya szalma, a talajt pedig több bokor tők indái borították, rajtuk néhány sütnivaló nagy tökkel. A kertnek minden zegét-zugát felkutattam, a szalmát széthányattam, a tök-indákat felemelgettem, de a keresett pisztolyt nem találtam.

Már kezdtem beletörődni, hogy a kutatás eredménytelen marad, ki is jöttem a kertből, amidőn újabb gondolatom támadt. Visszatértem és most már egyenként felemelgettem a tököket, azokat a legaprólékosabban megvizsgálva. Néhány tök eredménytelen átvizsgálása után az egyik tökön alig észrevehető, négyszög alakú vágás körvonalait fedeztem fel, meg volt lékelve. A visszahelyezett szeletet kiemeltém és ekkor megpillantottam a tök belsőjében a forgópisztolyt, A pisztolyban hat töltény volt, melyekből kettő ki volt löve.

A tárgyi bizonyíték kézrekerítése kétségtelenné tette, hogy Vojnity Száva a tettes. Ezt a gyanút hozzátartozói is megerősítették azzal, hogy a pisztolyt az ő tulajdonuként ismerték fel. A pisztolyt magamhoz vettem, majd az a gyanúsított szobájában a reám várakozó jegyzőhöz és orvoshoz visszatérve, a beteg állapota felől érdekledtem.

Az orvos odanyilatkozott, hogy Vojnity beteg ugyan, de egyelőre nem tudja megállapítani, hogy mi baja van. Lehet, hogy csak ittas. Kértem az orvost, hogy a beteget arra vonatkozólag vizsgálja meg, hogy betegsége az elszállítás megengedi-e. Közöltem az orvossal, hogy Vojnityot, amennyiben szállítható, el fogom szállíttatni, mert súlyos bűncselekmény gyanúja terheli és így hozzátartozói körében való őrzése, elővigyázati szempontból, nem kívánatos. Ha elszállítása nem volna lehetséges, akkor kénytelen lennék a további intézkedésig helyben őriztetni. Az orvos nevezett újból vizsgálat alá vette és azután kijelentette, hogy betegsége az elszállításat nem akadályozza. Erre a községi bíró útján előfogatot kerítettem, gyanúsítottat szalmazsákjával, párnáival és dunnájával együtt két községi közegeg a kocsmára tettem és a községhezához szállíttattam. Ott a községi fogdában helyeztem el, a fogdaajtóhoz pedig a járóró egyik tagját őrzésére rendeltem, meghagyva, hogy a foglyot állandóan kísérelje szemmel. Az volt a feltevésem, hogy ha ittas, kijózanodik, ha pedig a betegségét csak színleli, valamiképen elárulja magát, ami az őrző csendőr figyelmét nem fogja elkerülni.

Ezután az időt nem töltöttem tétlenül, hanem tovább nyomozva, hozzátartozóit újból kikérdeztem. A kikérdezettek az esetre vonatkozólag semmi pozitív adatot nem tudtak előadni, azonban egy félliteres üveget mutattak fel, melyet eltávozásunk után az udvar egyik sarkában találtak. Az üveg tiszta állapota és a benne volt néhány csepp rum amellett látszott bizonyítani, hogy azt még aznap használták és így annak az esettel kapcsolatban valamilyen szerepe lehet. Ezt a kérdést tisztázandó, felkerestem a kocsmáros, akinek kocsmájából Vojnityot az egyik tanu a kritikus időben kijönni látta. A kocsmáros az üveget felismerte és előadta, hogy abba Vojnity aznap a kora reggeli órákban félliter rumot vásárolt. A rumot Vojnity zsebetette és eltávozott.

15 óra tájban visszatértem a községhez, ahol a községi bíróval bementem a fogdába. Midőn a dunnát felemeltem, legnagyobb meglepetésemre azt láttam, hogy a foglyo meghalt. Ezt távbeszélőn azonnal bejelentettem járásparancsnokomnak. A halál híre futótűzként terjedt el a községben. Alig telt bele félóra, az elhalt kiterjedt rokonsága tömegesen keresett fel a községhez és arra kért, hogy görögkeleti vallásuk szokásai szerint engedjen meg, hogy az elhalt feje fölé égő gyertyát helyezhessenek. Kérelmüket természetesen, nem teljesíthettem, mert a hullát változatlan állapotban kellett megőriznünk, az tehát a bizottság megérkezéig mintegy felravalozni nem volt szabad. Erről jóindulatú hangon felvilágosítottam az egybe-

KI TUDTA?

Bakács Tamás esztergomi érsek, az általa 1514-ben a török ellen fegyverre hívott szegénysors: közmemesekből és jobbágyságból összegyűlt keresztshad vezérévé DÓZSA GYÖRGY székely nemest tette meg. Fegyelmetlen, 40.000 főre rögö gyűlévész hadával Dózsa nem a török ellen indult, hanem az ország nemeseit és birtokosait ölte és rabolta. Nagyszerűen sikerült Szapolyai Jánosnak a martalóc-hadat szétvernie. Dózsát tüzes trónon kivégezték, a főcinkosokat lefejezték, a jobbágyságot pedig az addigiaknál is keményebb intézkedésekkel sújtották. Báró Eöt-vös József „Magyarország 1514-ben” című regényében a Dózsa-féle parasztlázadást leírja egész szörnyűségében.

gyűlteket. Látszólag megnyugodva távoztak, de csakhamar különböző irányokból kisebb-nagyobb csoportokba verődve visszatértek és a község-háza előtt gyülekezni kezdtek. Többen égő gyertyát tartottak a kezükben, egyesek a község-háza ablaka előtt letérdelve imádkoztak. A hozzátartozókhoz számos kíváncsi csatlakozott s midőn már egész tömeg gyűlt össze, egyesek kihívó hangon követelni kezdtek, hogy vagy eresszem be őket a hulláshoz, vagy a hullát adjam ki nekik. Mivel kérésüknek nem tehettem eleget, a tömegből „Be kell menni és ki kell hozni a hullát, mit kérdezzük, szép szóval úgy sem adják ki, mert biztosan agyonütötték!” és ehhez hasonló fenyegető kijelentések kezdtek elhangzani. Erre megkértem a községi jegyzőt, hogy törvényes álláspontomat ismertesse az embereldek, szólítsa fel őket, hogy oszoljanak szét, ne engedjék magukat törvénytelen cselekedetekre ragadtatni és várják meg nyugodtan a bírói kiszállást. A jegyző tekintélyének teljes latbavetésével igyekezett a tömeget megnyugtanni. A tömeg a hozzáintézett beszédet nyugodtan meghallgatta, a szétoszlásra vonatkozó felszólításnak azonban nem tett eleget, mozdulatlanul helyén maradt, sőt egyre gyarapodott.

A fenyegető veszélyt látva, az U-alakban épült, igen jó hátvédet nyújtó község-háza kapuját bezárattam és egyidejűleg a szomszédos őrsöktől távbeszélőn segítséget kértem. A tömeg, amely időközben mintegy 3—400 főre szaporodott, egy ideig, látszólag, türelmesen várakozott, de estefelé megmozdult s fennhangon ismét követelni kezdte a hulla kiadását.

Követelésüket most már erélyes hangon elutasítottam s a „törvény nevében” felhívtam őket, hogy maradjanak nyugodtan, tartózkodjanak minden erőszakoskodástól, mert ellenkező esetben nyomatékosabb rendszabályokhoz leszek kénytelen folyamodni, aminek súlyos következményei lesznek. A tömeg erre nyugtalanodni kezdett, szavak hallatszottak: „Be kell törni a kaput”, majd néhány férfi a tömegből ki is vált, a kapuhoz ment, azt erősen döngetni kezdte. Ezt látva, a rendelkezésemre állott 3 csendőrrel és a magam mellé vett két kősbíróval a kapu bejáratához siettem, azt elállva, kész helyzetbe vett fegyverrel vártam a fejleményeket azzal az elhatározással, hogy ha a támadók a kaput betörnék, behatolásukat tüzzel fogadom.

Alig, hogy helyünket elfoglaltuk, egy teljes erővel sujtott fejszeapás rázkódtatta meg a kapu deszkaalkotmányát. A burkolatot a fejsze éle áttörte úgy, hogy az fókával együtt az áttört résbe beszorult s az illető kirántani már nem is tudta.

A támadással való veszélyes fenyegetést látva, a jelen volt kősbíró utasítottam, hogy a kapu egyik szárnyát nyissák ki. Ezt azért tettem, mert a körülményekből ki-vehető volt, hogy a tömeget többé sem szóval, sem más enyhébb eszközzel nem lehet lecsillapítani. Amint az egyik kősbíró a kapu szárnyát kinyitotta, a kapun áttörni akarókat „Cél!” vezényszóval fogadtam. Az elhangzott vezényszó után reájuk meredő puskacsővek előtt a támadók megtorpantak, majd hátrálni kezdtek anélkül, hogy a kapu kü-

szobét átlépték volna. Ezt látva, „Vissz-sza!” vezényszóval adtam és felszólítottam a kapuban állókat, hogy oszoljanak szét, különben lövetni fogok. Egyben „Szuronyt szegezz!” vezényszó mellett a tömeg felé való nyomulást rendeltem el. A tömeg ereje megtört, az elől levők felszólításomnak engedve, a kaput menekülésszerűen elhagyták és az utca közepén tömörült tömegbe vegyültek.

Magának a tömeg zömének szétoszlását célzatosan mellőztem, mert a tömeg számát tekintve, csekély erőmet a szabad téren könnyen a bekerítés veszélye fenyegette volna, de a lehetőségig kerülni akartam a felesleges vérontást is, mert bíztam a kért segély mielőbbi megérkezésében. Ezért megelégedtem azzal, hogy a kapu felszabadításával a közvetlenül fenyegető veszélyt elhárítva, a tömeget fékentarthattam. E célból a kapu bejáratát megszállva, a tömeget onnan figyelemmel kísértem. Alig helyezkedtünk el, midőn a tömeg közül többen szerb nyelven kiabálni kezdtek: „Jaj, ott is jönnek csendőrök!” A tömeg erre felfigyelt és látta, hogy több irányból segélyjárőrök közelednek a térre vezető utcák felől. Pillanat alatt mindenki menekült; a kedvező pillanatot kihasználva, a tömegre vetettük magunkat és a velünk szemben erőszakot kifejtők közül hat főcinkost kiragadva, őrizet alá vettünk. Ilymódon az erőszakoskodás teljesen meg volt törve, a mozgalom is megszűnt. A megérkezett 12 főnyi segélyt megerősített járőrökbe osztva, a község portyázására használtam fel, hogy ezáltal a rendet és nyugalmat biztosítsam.

Másnap a vegyesbizottság megérkezett a helyszínére, hol jelentésem meghallgatása után munkához fogott. A polgári bizottság a hullák boncolását eszközölte, míg a hadbíró-százados úr a vele együtt kiszállt szakaszparancsnokkal gyanúsított elhalálozásának körülményeit tette megállapítás tárgyává. Az első, kit a hadbíró kihallgatott, én voltam. Feltett kérdései főképen arra irányultak, hogy mi alapon szállítottam el a gyanúsítottat hazulról, amikor az nyilvánvalóan súlyos betegen feküdt. Jelentésemet a már leírt érvekkel támasztottam alá és hivatkoztam az orvosnak az elszállításhoz való hozzájárulására.

Amíg a hadbíró úr a további kihallgatásokat folytatta, addig a polgári bizottság felboncoltatta a hullákat s megállapította, hogy a meggyilkolt nő halálát a bűnjelként felmutatott pisztolyból eredő két lövedék okozta, míg a csendőrség őrizetében elhalt fogoly alkoholmérgezésnek esett áldozatul. Haláláért tehát felelősség senkit sem terhel. Ezután a vizsgálóbíró a hatósági közeg elleni erőszakra vonatkozólag kikérdezte a hat egyént, akiket emiatt őrizet alatt tartottam. Kihallgatásuk után a vizsgálóbíró, tekintettel teljes beismerésükre, valamint arra, hogy rendes lakással és foglalkozással rendelkeztek s így megszőkésüktől tartani nem kellett, szabadlábra helyezésüket rendelte el.

Lapunk múlt számában a helyszíni szemléről cikk jelent meg, mely többek között azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogy milyen helvekre kell a helyszíni szemlét kiterjeszteni. Ennél az esetenél az elkövetés helyszínéből csupán annyit lehetett megállapítani, hogy nem öngyilkosságról, hanem idegen kéz által elkövetett bűncselekményről van szó (lövések nem közvetlen közléről történtek és a fegyver nem volt a helyszínen). Az elkövetés színhelyén a tettes kilétére nézve azonban támpontot vagy pláne bizonyítéko-

Egy boldog és életképes Magyarország létezése továbbra is érdekében áll az angol birodalomnak. Nincs kétségen arra nézve, hogy bármilyen kudarodás felidézése éppen ez ezeréves keresztény országtól van a legtávolabb. Fejezze ki a hivatalos politika azt, amit a nép érez és gondol. Magyarország legyen véadobástya mindenféle pestis és szélsőséges megsemmisítő törekvés ellen és akkor a jövő előbb-utóbb kétségtelenül megéri a magyar nép rendkívüli szorgalmának és munkakészségének áldásos kálózait.

MACDONALD.

KI TUDTA?

A pesti vigadót FESZL FRIGYES (1820—1884) építette.

kat nem lehetett találni. A nyomozás további irányára csupán egy negatívum nyújtott támpontot azért, hogy a rablási szándék kizárását lehetővé tette (tettes nem vitt el semmit). Az őrsparancsnok következő lépése az áldozat viszonyainak, multjának felderítésére irányult. Ilyen helyzetben ez szokott a legcélravezetőbb eszköz lenni; most is eredménnyel járt.

A felderítésnél sokszor évekkkel vissza kell nyúlni a multba, amíg az ember olyan szálát fedezhet fel, mely a tettes személyéhez vezet vagy arra legalább is utal. Így történt ez ennél az ügynél is. A felderítés kezébe adta az őrsparancsnoknak a keresett támpontot és annak kihasználása közben azt a helyet is, ahova a helyszíni szemlét ki kellett terjeszteni (kert). A pisztolyt nem mindeuki találta volna meg a kertben, ezt az eredményt csak nagyon áapos, gondolkozva végrehajtott szemle és kutatás révén lehetett elérni. Azt is láthatjuk, hogy egyszerű emberek, nem hivatásos bűnözők, a bűnjelek elrejtése terén milyen ügyafurtságot és leleményességet képesek kifejteni.

A járőrnek a vallási fanatizmus által feltüzelt tömeggel szemben való erélyes, de egyben okos módon elővigyázatos, előrelátó és higgadt eljárását maguk az események igazolták. Afölött lehetne vitatkozni, hogy a nagybeteg gyanúsítottat célszerű volt-e lakásáról a kórházra szállítani. Az őrsparancsnokot az orvosi vélemény előzetes kikérése fedi ugyan, de annak sem lett volna akadály, hogy a beteg gyanúsítottat a lakásán őriztesse. Így az a gyanu, hogy őt a csendőrök verték agyon, egyáltalán nem merülhetett volna fel.

Tulajdonosa volt a háborús emlékéremnek a karddal és sisakkal, a katonai jubileumi keresztnek és az 1912/13. évi emlékkeresztnak.

Április 18-án 15 órakor helyezték örök nyugalomra Debrecenben, a köztemető díszravatalozó terméből. Hozzá tartozói, hajtársai és ismerősei mély részvétellel kísérték utolsó útjára.

Az elhunytban a testület egyik kiválóan buzgó és kötelességtudó tagját gyászolja, bajtársai pedig igaz, melegszívű, jó bajtársukat veszítették el. Kegyelettel őrizték meg az emlékéit.

Bokor István g. százados.

Április 16-án Debrecenben 53 éves korában meghalt Bokor István g. százados. Gyomorrákja hosszas szenvedés után ragadta el az élők sorából. Elhunytá mély fájdalommal kellett mindazok sorában, akik ismerték.

A megboldogult 1880-ban született Erdélyben, Bánffy-hunyadon. Katonai szolgálatát 1901. évben a volt cs. és kir. 51. gyalogezredben kezdte. 1905-ben csendőrségi próbaszolgálatba lépett az akkori III. számú csendőrkerületnél. Ennél, majd 1907-től kezdve a VIII. számú csendőrkerületnél szolgált különböző beosztásokban 1919-ig, midőn a gazdasági tisztvi vizsga letétele után gazdasági tisztjelöltté nevezték ki. 1920-ban áthelyezték a szombat-hegyi kerülethez és g. hadnaggyá neveztek ki. 1921-től kezdve mint a biharvármegyei csendőrparancsnokság gazdasági hivatalának főnöke, már ismét a debreceni kerületnél szolgált, hol 1924-ben g. főhadnaggyi kinevezése is érte. Innen törzsgazdasági hivatali előadótisztiként 1928-ban a pécsi kerülethez, majd 1929-ben a debreceni kerület debreceni osztályához helyezték gazdasági hivatalfőnöki minőségben. 1930-ban megnősült és még ugyanabban az évben g. századossá neveztek ki.

Úrvacsoraszűrés és istentisztelet a budapesti csendőrlaktanyában. Április 13-án délelőtt 9 óra 30 perc kezdettel a budapesti csendőrlaktanyában a protestáns vallású tisztek és legénység, valamint a hozzátartozók részére úrvacsoraszűrés és istentisztelet volt. Az úrvacsoraszűrés és istentiszteletet vezette Paál Dénes, az I. honvéd vegyesdandárparancsnokság református tábori lelkésze végezte. Az úrvacsorában 38 csendőrigyűzőn vettek részt.

Dicsértek. A csendőrség Felügyelője dicséret okirattal tiltta el: A debreceni VI. kerületben: Vitéz Békésy Sándor századost, mert mint gyalogtiszti parancsnok, de különösen, mint századparancsnok, a csendőrség fejlesztése, az alárendelt kiképzése, nevelése és vezetése, valamint a közbiztonsági szolgálat irányítása körül hosszú időn át szorgalommal és hazafias buzgalommal eredményes tevékenységet fejtett ki; dr. Siklósi (Smlle) György főorvost, mert, mint kerületi orvosfőnök, az egészségügyi szolgálat ellátását, a tisztikar és legénység, valamint ezek hozzátartozóinak gyógykezelését sokszor igen nehéz viszonyok között, igen nagy szorgalommal, példás kötelességtudással, teljes odanállással és igen jó eredménnyel végezte; Szűcs János I. th-t, mert hosszú csendőrségi szolgálattal ideje alatt előbb a közbiztonsági, később pedig az osztályirodai szolgálatban teendőit lelkiismeretes pontossággal, példás kötelességtudással és igen jó eredménnyel végezte; Szalmári Dániel g. th-t, mert hosszú csendőrségi szolgálattal ideje alatt, mint irodai segédmunkás, gazdasági és számviteli teendőit körültekintő gondossággal, példás szorgalommal és kiváló kötelességtudással végezte. — A debreceni VI. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: Kalmár Gyula g. th-t, mert hosszú csendőrségi szolgálattal

(ere) külön helyiségében. Esetleges felvilágosítással **viléz Szepesfalvy János** szolgálat (Budapest, V., Akadémia-utca 2. sz. Telefon: 23-4-88.).

Helyreigazítás. A múlt számunk 264. oldalán közölt, ke-neneczi keltezésű levél helyes aláírása: „**Inreb Ferenc tiszt-helyettes őrsparancsnok**”.

Balatonl gyermeknyaraltatás. Az Országos Tiszti Kaszinó és az Országos Zsófia Gyermekszanatórium Egyesület közt fennálló megállapodás értelmében a folyó évben is 6 teljesen ingyenes hely áll a Balatonszabadi Gyermekszanatóriumban tisztkaszinói tagok, avagy jóléti igazolvánnyal ellátott tisztü özvegyek üdülésre szoruló gyermekeinek rendelkezésére. A júliusi nyaraltatási csoportban 3 leány, az augusztusi csoportban 3 fiúgyermek vehet részt. E gyermekek életkora: 4 és 13 év közt váltakozhat. A Kaszinó igazgatóságú ezúton is felkéri azokat a tisztkaszinói tagokat és tisztkaszinói jóléti igazolvánnyal rendelkező tisztü özvegyeket, akik gyerme-keik részére e díjtalan nyaraltatást igénybe venni szándékoznak, hogy kérvényeiket mielőbb a Kaszinó igazgatóságához juttatni szíveskedjenek. A kérelmben az alábbi adatok adan-dók meg: A szülő neve, személyi adatai (rendfokozata, állomá nyviszonya, gyermekeinek száma), tagsági (jóléti) igazolván nyának száma, a gyermek neve és kora. Bővebb felvilágo-sítással — a délelőtti órákban — a Kaszinó igazgatóságú szolgálat.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendelet. Kinövezettek: **Lukács Lőrinc** alez. a IV. kerület beosztott törzstisztségű Pécselt; **Mariska György** szds. az I. kerület 2. lovas tualosztályának parancsnokává Kiskunhalasra; **Kardosy József** szds. a VII. kerületnél szárnyparancs-nokká Szikszóra; **Környey Ferenc** szds. a IV. kerületnél szárnyparancsnokká Dombóváron; **ritéz Zseggler József** szds. az I. kerület gyalog tanosztályának parancsnokává Solgá-tárjában; **Pegúverneký (Kubata) Alfonz** szds. a VII. kerü-letnél szárnyparancsnokká Egerben; **Káti-Pal András** szds. az I. kerület 4. szúrnyának parancsnokává Budapestre; **Csepéi Béla** szds. a VII. kerületnél szárnyparancsnokká Szerencsére; **Zékány Zoltán** szds. a II. kerületnél szárnyparancsnokká Móron. — Áthelyeztetett: **Fasching Gyula** szds. az I. kerülethez, létszám felett való vezetése mellett, Budapestre. Az ideigle-

nes nyugállományban uoghagyatott: **Tóth József IV.**, II. ke-riületbeli th. — **Wagner Béla** Sándor **Dániel** örgy. családú nevét „**Várý**”-ra, **Baitz Ferenc** szds. „**Beodray**”-ra, dr. **Taub-berth Ernő** idgy. „**Togzes**”-re, **Laux Simon** Adolf törm. „**Lap-pafalvi**”-ra, **Koperecz Ambrns** prbes. „**Kósa**” névre, **Szedlik Imásként** **Szedlák** Ferenc alhdgy. „**Sellyei**”-re, **Rüek Pál** prbes. „**Palotás**”-ra, **Melucz Sándor** örm. „**Mité**”-ra, **Ma-czelka Pál** törm. „**Ménesi**”-re, **Vesze János** g. th. „**Vértes**”-re, **Pinpfi József** örm. „**Patakai**”-ra, **Libor József** örm. „**Lövész**”-re, **Nyisztor József** th. „**Nyitrai**”-ra, **Zömbik József** örm. „**Zseggellör**”-re, **Mihálykovits István** th. „**Mihályfa**” névre, **Remitong Ferenc** örm. „**Radnóti**”-ra, **Zablaczki János** törm. „**Zólyom**”-ra, **Válint István** th. „**Bálint**”-ra, **Tomasovszki Jú-nos** törm. „**Szamos**”-ra, **Mugincez Pál** th. „**Szarvasi**”-ra, **Alb György** es. „**Várnagy**”-ra, **Pégán István** törm. „**Havasi**”-ra, **Szilvs István** örm. „**Szamos**”-ra, **Vlaj Mihály** th. „**Várközi**”-re, **Fisi János** örm. „**Penyvesi**”-re, **Csipán Lajos** törm. „**Csepán**”-ra, **Sztojka Károly** alhdgy. „**Szeremi**”-re, **Stéj Ferenc** törm. „**Szabados**”-ra, **Kutis János** g. th. „**Kövesi**”-re, **Markovics György** törm. „**Maros**”-ra, **Kirehner Ferenc** es. „**Lőránt**”-ra, **Pintye Lőrinc** es. „**Pálfalvi**”-ra, **Bndik Elek** örm. „**Bihar-szegi**”-re, **Schmidt Pál** alhdgy. „**Szörényi**”-re, **Nott Ferenc** örm. „**Nádor**”-ra, **Ozel Ferenc** th. „**Óvári**”-rn. **Heiter István** th. „**Havasi**”-ra, **Pingiezer Ernő** örm. „**Pintér**”-re, **Hangyál Lajos** örm. „**Berecs**”-re, **Mányó József** prbes. „**Sölymos**”-ra, **Jenes József** törm. „**Tihanyi**”-ra, **Hiller János** th. „**Konnyós**”-ra, **Viznyeczki János** th. „**Várnai**”-ra, **Danyis József** es. „**Domb-óvári**”-ra és **Mellir Károly** törm. „**Murosi**”-ra változtatva. **Szabályrendeletek.** — A m. kir. minisztérium Budapest szék-eskövárosban, Albertfalván, Budafokon, Csepelen, Kispeszen, Palotafaluon, Pestszentzserébeten, Pesthidegkúton, Pest-szentlőrincen, Pestujhelyen, Rákospalotán, Rákosszentmihály-on és Újpesten a félbarna kenyer kicsinyben való legmagya-sabb eladási árát további intézkedésig (kivéve az étkezési üzemeket) kilogrammonként 40 fillérben állapította meg. — A szolgálatba induló csendör (járör) által elviendő tárgyakat a közlönyhöz mellékeit áttekintés részletesen felsorolja. A jár-örnek piszkával való kivezőnylése esetén minden szolgálatot járótársával kell teljesíteni. — A pénzügyminiszter a va-gyonvártásig-földhöz jutottat csendörök által a föld haszná-lata fejében fizetendő haszonbért további rendeletig a juttatott föld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 1 pengő 20 fillérben állapította meg. — Ideiglenes nyugálla-mányba helyeztet (Várakozási illetményekkel szabadságot) csendörögyének bajok megállapítása végett kórházba történt berendelés alkalmával a kórházban töltött időben is meg-maradnak nyugdíjilletményük élvezetében; a kórházú költsé-gek a javadalmazást terhelik. Ha a nyugállományú csendör-ögyén maga kéri felülvizsgáztatását, úgy ebből — beleértve az ezzel kapcsolatban kórházban töltött időt is — a javadal-mazás terhére sommiféle költséget sem lehet elszámolni. — Csendörögyének orvosi rendeletre a honvédi és közrendészeti kórházakban előre lofizetett térítés ellenében röntgen-, quarz-és dathermiakezelést vehetnek igénybe. Legnépszerűbb személyek

Minden csendör

saját érdekében cselekszik, ha a

PERL ÁRUHÁZBAN

Budapest, VII., Thököly-út 9. — Telefon: 34-3-43.

vásárol.

Elsőrangú minőség!

Móltányos árak!

6 havi folyószámla-hitel!

Lelkilsmeretes kiszolgálás!

Alapítva 1885-ben!

Körjen árjegyzéket!

- Férfi és női gyapjúszövetek.
- Selymek, bársonyok.
- Férfi felöltök és öltönyök, készen és rendelésre.
- Női kabátok, kosztümök készen és rendelésre.
- Gyermekrubák és kabátok készen és rendelésre.
- Vásznak, mosóárak.
- Úri- és női divat.
- Női és férfi fehérműiek.
- Cipőosztály.
- Kötött- és szövöttárak.
- Szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók és ernyők.

38 év óta a világot uráló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat

havi 20 P részletre. — Sajátkészítményű

LANG-kerékpárok 204 P-ért, — havi 16 pengős részletre, teljes felszereléssel és karbidlámpával. **Kerékpáralkatrészek** a világon létező összes kerékpárokhoz nagyban gyári árrban, 30% ár-leszállítással. Külös gumi 5.80, belső gumi 1.80, pedál párja 2.80, lánc 3.20 pengő. Magyar sa-védő párja 1.50.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és guminagykereskedés

Kelenföldi legszélvesztőbb, legújabb és legmegbízhatóbb kerékpár-raktára. — Budapest, VIII., József-körút 41. — Alapítva 1869 — Árjegyzékek 1000 képpel ingyen!

Négy évltede vásárolnak legjobb megelégedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHÁLY

Ótönhső dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítójánál.

Budapest, VI., Király-utca 58—60. sz. Körjen árjegyzéket!

MINDEN CSENDÖR

„KAKAS PASZTÁ”-T HASZNÁLJON.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

saját maguk után felmerült ilyen költségek teljes megtérítését, családtagjaik után felmerült költségeknek pedig 50 százalékos megtérítést igényelhetik utólag. — Kórházba való szállítás alkalmával gépjárművel járómuvet (mentőautót) a csendőrlégénység kizárólag csak saját személyére és csupán akkor vehet igénybe, ha a betegnek a megengedett szállítóeszközökkel (vasút, hajó, esetleg előfogat) való azonnali kórházszállítására életveszéllyel járt volna. Ezt a körülményt a kezelőorvossal és az illetékes kórházigazgatósággal kell igazolni. — A csendőrség által elfogott, elővezetendő egyéneknek az illetékes hatóságokhoz való kísérésekor legénységi állományú egyének ott, ahol vasúti vagy gőzhajóösszekötés nincsen, csak akkor vehetnek előfogatot igénybe, ha a kíséret 20 km-nél nagyobb távolságra történik. Kivételeit csupán az elfogott (elővezetendő) igazolt menétképtelensége képez. — A gépjárműveken alkalmazott tömörgumi abroncsok használati idejét 1933. évi május hó 31-éig meghosszabbították. — A földművelésügyi miniszter a községi előjáróságokat a szerb-törvénysértésről való gondoskodásra és a fogantatás szigorú ellenőrzésére utasítja. — A földművelésügyi miniszter felfüggesztette azt a rendelkezést, mely a tejgyűjtőtelepeken a tej feldolgozása után visszamaradt sovány tejszövet, savónak és irónak csupán felforraltatás után való felhasználását, értékesítését vagy forgalombahozását engedélyezte.

Rádiónaplár. Király Pál hírlapíró szerkesztésében, aki a Budapesti Napilapok Rendőri Rovatvezetői Szindikátusának tagja, „Rádiónaplár” címen kettőnaponként összeállított rádió kézikönyv jelent meg. A könyv fontosabb fejezetei: A rádió története és fejlődése. A rádió működésének ismertetése, Hangosfilm. Rádióhibakeresés. Milyen rádiót vegyek? Rövid, közép és hosszú hullámú adók táblázata. Rádiójog. Rádiólexikon. A 300 oldal terjedelmű, izlősen kiállított könyv szakemberek munkája és mindazt magában foglalja, ami a rádióú nagyközönséget érdekelheti. Belföldi ára 3 P. A szerkesztő a csendőrség tagjainak 100 példányt 50 filléres áron hajlandó rendelkezésre bocsátani. Megrendeléseket — hivatkozással a Csendőrségi Lapokra — 60 fillér értékű postabélyeg (ebből 10 fillér portaköltségre) egyidejű böktilde mellett „Merkantill” nyomda, Budapest, Hunyadi-utca 43. sz. címre kell küldeni.

Őrparancsnokokká kinevezettek: a II. kerületben: Fejérvári Sándor th.; a IV. kerületben: Nagy András, Bohár Sándor és Mészáros István th.-ok; a VI. kerületben: Tamás László, Bácskai (Benesik) Sándor, Kahnár Lajos, Kövesdi András, Borbély Viktor, vitéz Lőrincz Zsigmond, Szabó András III. és Dohos György th.-ok.

Házasságot kötöttek. A III. kerületben: Horváth József XIV. törm. Pekli Katalinnal Teugaleen, Simon József I. őrm. Hatvani Matildával Kisszentgróton; a IV. kerületben: Kiss József VI. th. Sánta Lidával Siklóson; az V. kerületben: Faragó Lajos th. Beke Erzsébettel Szentesen.

Elhalálozás. Tólyai Sándor lovas tiszthelyettes, maikai őrparancsnok április 22-én 6 órakor kétoldali tüdőgyulladásban Makón elhalt. Temetése — amelyen a város közönsége is nagy számmal vett részt — 23-án 16 órakor történt a maikai csendőrlaktanyánál.

Írógépet venne Palotás István tüzésőrmester (Tata) s kéri azokat, akiknek eladó írógépjük van, küldjenek neki írásmintát. A Remingtont előnyben részesíti.

Hallatlan olcsó köszén

a csendőrség tagjai és hivatalai részére. — Felvilágosítást ad Köllő Ignác ny. alispán, miniszteri tanácsos Budapest, Budafoki-út 17. szám

Használjunk **Schmoll Pastát** Magyargyártmány

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tisztagyapjót használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belüli milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve árakban is csak az olcsóbból minden közvetítő drágításától mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyt. — Posztógyárunk állandó szerződéses szállítója, mértékszabáságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — ávek óta egyedülállóan — ismételtelen okirattal elismerésben részesült állandó szerződéses felruházója. Tekintse meg óráre küldött mintáinkat. Kivánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAHN Posztógyár és Ruhagyár Rt.

Budapest, I., Lenke-út 117.

Magyarország katolikus kézb. n. levő egyetlen posztógyára. Üzemből 1922 óta 300 munkással.

Olvassa el, mieldött ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelent közleményeket tisztelődtől való részestülük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomatni. — Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megfizett és válaszbellyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlannal kézírattal nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírásos használati hosszabb kéziratot csak előzetes megegyezés után fogadunk el. — A kéziratok fogalmazásai átésziszolásiának és ha szükséges, tartalmi módosításának, a törlésnek és kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szászorint! közlését kérem!” — A ckek nyomdai korrektráját mi végezzük, korrektralevonatot csak kivételes esetekben adunk. — Szerzőnk különlenyomataitak közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) sziveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint kúteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Hozzánk intézett levelek tartalma vagy beküldőik kiléte felől senkinek sem adunk

A kötelesség mindenek előtt!

A mi kötelességünk az, hogy Önt és családját mindig a legjobban szolgáljuk ki

Reform Ruházati R.-T.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 5

felvilágosítást. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői úzenetben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérsje figyelemmel a szerkesztői úzeneteket. — Levelet nem írunk, bélyeget tehát felesleges beküldeni. — Jellegül legegyszerűbb kisebb helység nevét vagy útjelgyű számot választani. — Azoknak, akik levelet nem juttatnak meg, nekünk közölniük és állomáshelye alatt válaszolunk. — Kérdésekre a „Csendőr Lekszikon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félévre lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közgazdasági hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megjelölni, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25,342. számú pénzküldeményeként külön felszámítjuk. — Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Buzsárményi-út 21. szám.”

Feldíszítési ünnepségről négy helyről kaptunk fényképfelvételt közlésre az utóbbi napokban. Eltekintve attól, hogy azok közlése meglehetősen költséggel járna, több, lényegében azonos tartalmú ilyen felvétel lapunk illusztrációit is egyhangúvá tenné. A feldíszítésről készített felvételeknek inkább csak az érdekelt szempontjából van egyéni értékük és jelentőségük, nekünk azonban inkább olyan felvételek közlésére kell törekednünk, amelyek amellett, hogy minden olvasónkat egyformán érdeklí, témájukban is változatosak. Mindezekre való tekintettel már régebben úgy határoztunk, hogy kitiintetett bajtársaink fényképét közöljük, de a feldíszítésre utólag nem térünk vissza.

G. J. törm., Drávafok. Szívesen küldöttük, megszolgalta.

Remény. Trafikengedélyek szempontjából csak a háborús rokkantságot veszik figyelembe. Ha azután a hadirokkantak igényeit kielégítették, a többi trafikengedély kiadásánál természetesen önnél is lehetőleg tekintettel lesznek arra, hogy hosszabb ideig a csendőrségnél szolgált és egészségügyi okokból kellett ebből a szolgálatból kiválnia. Ismételjük azonban, hogy ez nem a hadirokkantak trafik-igényjogosultságával egyenlő megkülönböztetés.

(Kabai őrs. Nem úrlapon közöltük, hanem a február 16. számunk hírei között, a 125. oldal jobbhasábján.)

Brassó. 1. Választ a lexikon-rovatban kap. 2. Arkai-féle vaságyat a Buchwald-cégnél vásárolhat (Budapest, VI. Andrássy-út 4. sz.). Ára 25 pengő és a szállítási költség, tehorként szállítva, néhány pengő.

K. 1. Olvassa el lapunk f. évi 7. számában „Nyugdíjas törzsörnmester, Tibolddaró” jellegre küldött üzenetünk 2. és 3. pontját. Az ott közölt támogatáson felül a kincstár sem az özevegét, sem a gyermeket ellátásban nem részesíti 2. Hadirokkant-jelvényt csak az kaphat, aki a mostani orvosi megállapítás szerint legalább 25 százalékos háborús rokkant, akár háborús sebesülés, akár háborúban szerzett betegség alapján. Önré ez nem vonatkozik, mert ha annak idején megállapították a rokkantságot, abból kigyógyult és újból tényleges foglalatot teljesített.

Ibolya. 1. Választ a lexikon-rovatban fog kapni 2. A zubbony harmadik és negyedik gombja közé kell a névecdulat bevarrni.

Róza. 1. a Szut. 186. pontja megadja az elvi lehetőséget arra, hogy a napos kimenjen a községbe foglalkozási idő után, ha ebben a szolgálatában nem gátolja. Ezt az öraparancsnok, vagy a helyettese bírálja el, a napos tehát az örsparancsnok — vagy helyettese — tudta és hozzájárulása nélkül a foglalkozási idő után sem mehet ki a laktanyából. Olyankor pedig, amikor csak a napos van otthon az örsön, neki magának kell lelkiismeretesen elbírálni, hogy nincs-e olyan szolgálati tennivalója, amely előbbrevaló, mint a magánügyek. Fontos szolgálati érdek, hogy a laktanyában lehetőleg mindig otthon tartózkodjék legalább egy csendőr — ha csak az őrs minden tagja nincs külszolgálatban — az egyedül otthon maradt napos tehát komoly ok nélkül foglalkozási idő után se hagyja el a laktanyát. Különösen a mostani viszonyok között még a magánházakat sem hagyják szívesen állandó őrizet nélkül; az őrsön az őrsfőzőnő otthonléte nem számít. 2. Olvassa el lapunk 1931. évi 32. számában közölt 191. lekszikon-válaszunkat. 3. A lekszikon-rovatban fog választ kapni.

Bizó. Írótségi feltétlenül kell, de van ennél magasabb képesítési jelentékező is. Ne foglalkozzék a gondolattal, mert nem valósítható meg.

Megszűnnek a lábajdalmak...

A lábápolás minden embernek, de

különösen a csendőrnek saját jól fel-fogott érde-

kében egyik legelsőbbrendű kötelessége önmagával szemben. A csendőr életének javarészt portyázó szolgálatban tölti, a sok járás, hőség, fagy stb. megtámadja a lábakat, ami azután feltörések, bűtykök, izzadás, tyúkszem, fagydagantok alakjában jelentkezik. Minden ilyen bántalom megszüntetésére és a balok megelőzésére legjobban bevált lábápolószer a minden gyógyszerárban kapható

Egy csomag ára P 1.28.

Felvidul az arc...

Szent Rókus lábsó

Főlerakat: Szt. Rókus gyógyszertár
Budapest, VII., Rákóczi-út 70. sz.

A csendőrség egyik legrégebb, legmegbízhatóbb bevásárlási helye. — Kedvező ízetési feltételek.

TRIBON

ruházati rt.

Budapest, VIII., Üllői-út 14. szám

Telefon: J. 392-85 és 312-57

Egyenruhászövetek,
bélésárak,
női és férfi fehérnemű,
selyem, kötött ésszövött-
árú,
kesztyű, harisnya,
paplan, cipő.

Ha irógépet vásárol, javítatl, vagy
cserél, keressen fel bennünket!

REMINGTON

Írógép Részvénytársaság, Budapest,
VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.

Április 12—18. Ha érdeklődik is, csak személyesen tegye. Mondja meg őszintén, miről van szó s akkor talán bizalmas formában megkapja a felvilágosítást, ha talán az nem is volna egészen előnyös. Szóltatva tisztelendő főnökönknek.

Huszárgyerekek. Az örökbefogadás teljesen az Ön magánügye, azt előljáróinak nem kell bejelentenie és kivizsgálás tárgyát sem képezheti. Menjen el közjegyzőhöz, kösse meg ott az örökbefogadási szerződést és terjessze fel közvetlenül az igazságügyminiszter úrhoz jóváhagyás végett. Ehhez nincs szüksége ügyvédre sem, Ön is elintézheti a közjegyzővel. Olvassa el az 1932. évfolyamunk 98. oldalán „Nagykanizsa” jellegű üzenetünk 1. pontját is.

Foszfor. A jelenség, hogy a szuronyok hegyén foszfor-szerű fénycsík jelenik meg, nem ritkaság. Szent Elmé tüzeinek nevezik s többnyire a hajóárbocokon tapasztalják. Megjelenését a hajósok vihar előjelének szokták tekinteni. Az a magyarázata, hogy a föld elektromossága állandó lassú ki-sülésben van a légköri elektromossággal. Ha az embernek úgynevezett jó vezető összeköttetése van a talajjal, tehát nedves, ködös időben a földnek ezzel az elektromossággal megtelik a testünk s ha valami hegyes tárgy van nálunk, (jelen esetben a szurony) azon keresztül kislül. A kislülés néha huzamosabb ideig tart és fényjelenséggel jár.

Kéziratok.

Körmend. Kivonatossan közölni fogjuk. Quo vadis? Nincs benne semmi tanulás, sem érdekesség. Nem közölhető.

B. M. Szil. Kivonatossan közölni fogjuk. Monostor. Közöljük, méltóztatásuk a kéziratot a papírnak csak az egyik oldalára írni.

H. P. F. Erőltetett dolgok, nem alkalmasak a közlésre. 1885. Jelentéktelen eset mind a kettő. Miféle érdekesség van abban, hogy az őrsparancsnok tyúkját a szomszédja ellopja s az őrsparancsnok pedig megtalálja? A másik eset is egészen természetes, ilyen tévedés mindig előfordulhat, közlését a rendőrség félremagyarázhatja.

Sz. A. törm. 1. Jót mosolyogtunk az írásán. Csak nem írja komolyan, hogy a besúgókat igazolvánnyal, sőt jelvényekkel kellene ellátni? Nem volna-e jobb mindjárt az egyenruhára, arról könnyebben és messzebből fel lehetne őket ismerni. 2. A volt 22. h. gye. irattára román megszállott területen maradt.

O. G., Székesfehérvár. A hírfejét alkalmasan, ha aktuális lesz, felhasználjuk. A verset nem használhatjuk; kissé erőltetetten van a csendőrségre vonatkoztatva.

FASZÖVÖTT ÉS VASZON ROLETTA Hunnia Rolettaüzem Budapest, IV., Votlár-körút 4.

KOZÁK ANTAL Budapest, VIII., Üllői-út 58. sz. Magyarország legrégibb karművese. Készít, javít, nikkelez szak-szerűen és jutányosan csendőrségi kardokat. Aranylappal készítség: szolgá-

Egyenruhák, felszerelések, polgári ruhák, fehérneműek, cipők a **legolcsóbb árban** Mérték után. **G. H. levonás mellett 12 havi részletre** Kívánságra megbízottunkat vidékre is küldjük **Országos Ruházati Intézet R.-T.** Budapest, V., Eötvös-tér 1. szám

Bülványosi. Amit ír: úgy is van, meg nem is. Elméletileg valóban célszerűnek látszhatnék, hogy a csendőrök politikai oktatásban részesüljenek s hogy legalfőbb nagy vonásokban tisztába jöjjenek politikai pártjaink célkitűzéssel, programjával, annak az országnak egyetemes érdeke szempontjából való jelentőségével vagy veszedelmével stb. Kétségtelen, hogy az ilyen iskolázottság emelnie a csendőrök látókörét s céltudatosabbá, helyesebbé tenné magatartásukat. Ha azonban az érem másik oldalát tekintjük, a politikával való rendszeres, habár csak elméleti foglalkozásnak is ugyanannyi veszedelmét félhetjük, mint amennyi hasznát látnók. Mindenekelőtt: ahhoz, hogy valaki bármi néven nevezendő politikai kérdéssel, programmal stb. az önmaga egyéniségének teljes kikapcsolása mellett, veszély nélkül foglalkozhassék, alapos előképzettségre van szüksége s ez pedig nem minden csendőrnek áll rendelkezésére. Nincs politikai párt, amelynek a programja ne hangzana szép, nemesen s amely nem az ország javának szolgálatát tűzné ki végcéljául. A szavak mindig szépek s könnyen moglejtetik azt, aki előlgyázatlanul keveredik beléjük. Olvastunk már olyan ravasz kommunista röpiratot, amit első pillantásra bátran aláírta akárki nem kommunista is. Figyelje meg azonban, hogy viszont milyen gyönyörű szavakba tudják burkolni egyes érdekeltségek a zsarolásuk zavartalan-ságáért folytatott küzdelmüket, vagy hogy milyen bűmlatraméltó szemérmelenséggel gyártja nap-nap mellett a szeszpartel az amerikai szeszfogyasztás átlására vonatkozó híradásait. Ugyan, hogy tudná a csendőr megállapítani, hogy meddig politika s mettől kezdve már nem az, ha templomába menekül az uzsorás és felekezetről kiabál, amikor számonkéri a gazdaságait. Azt is nehéz volna a csendőrnek megmagyarázni, hogy mi a különbség a szabadkőművesség külső arculata és belső lényege, hirdetett én

EGY LÉPÉST SE TOVÁBB KOVÁCSEVICS CIPŐ NÉLKÜL!
Biztos, kényelmes járás, nagyon jó minőség, alacsony ár jellemzőik, ezért kell Önnek is ezt venni!

Bakancs, zstros tehénbőrbeli, dupla talpú, lekele	8-75
Fekete férfi félcipő, box, erős kivittel	11-50
Barna félcipő, box, erős kivittel	12-50
Elegáns barna félcipő, kézimunka	14-50

NŐI CIPŐK GYERMEKCIPŐK
Orsiai választék a legolcsóbb strapaminőségűtől a legfinomabbig! — Kérje legújabb tavaszi árjegyzőkönyvét.

KOVÁCSEVICS MILENKÓ
IV., Petőfi Sándor-út 3. Telefon: Aut. 897-03, 897-01, 897-08

valóságos célkitűzése között, pedig ez már aztán igazán politika, még pedig nagy. Nem, — jobb ezekkel a kérdésekkel a csendőrt nem foglalkoztatni, beleunna úgys hama-rosan. Közbiztonsági szolgálatunk alapvető politikai szabálya a kommunizmus ellen való küzdelem; ha a csendőrnök ezen túlmenő irányításra is szüksége volna, előjárói megadják azt neki olyan terjedelemben, amennyire a maga szolgálati köre megengedi. Ez az oka annak is, hogy a Csendőrségi Lapokban politikai kérdésekkel még oktatás céljából sem foglalkozunk, tehát közleményét sem közölhetjük.

Bars. A leirtak nem alkalmasak nyilvános tárgyalásra, mert bizalmas természetű szolgálati ügyekkel kapcsolatosak. Eljárása mindenesetre helyes volt. Ott, ahol alkalom és lehetőség nyílik, a csendőrnök természetesen törekednie kell arra, hogy a hazafias szellemet ápolja és terjessze, igazi gyógyulást azonban ezen a téren csak a gazdasági viszonyok jvulása és sok-sok munkaalkalom hozhat, amely mindenkinek megadja a mindennapi kenyerét s azzal együtt a megnyugvását is. Javulást, munkát azonban nem remélhetünk addig, amíg Trianon jármát kell a nyakunkon hordoznunk. Trianon ellen kell tehát mindenekelőtt küzdenünk, szóval, betűvel, tettel, szeretettel, gyűlölettel s mindennel, ha kell, ami a kezünk ügyébe akad. Trianon gyűlöletével

kell ma a hazát szeretni, ez az egyedüli útja a feltámasztnak.

Semper idem. Nem a legsikerültebbek közül való, de azért jó, közölhető.

Pályázat.

Az őrsparancsnok az egyik ilgyes járőrvezetőt állandóan az őrsre újonnan beosztott, nemrég vizsgázott próbacsendőrrel vezényli szolgálatba, hogy őt az őrs szolgálatába bevezesse és a járőrtárs tennivalóira gyakorlatilag oktassa.

Le kell írni, mi mindenre kell a járőrvezető figyelmének kiterjednie, hogy az őrsparancsnok eme megbízásának jól és alaposan megfeleljen. Egyenkint le kell írni, hogy portyázások közben mi mindenre fogja a próbacsendőr figyelmét felhívni, milyen kérdésekről fog vele beszélgetni s mit fog azokról neki mondani, hogyan fogja előtte a jó másodcsendőr tennivalóit szövatenni s miképpen fogja azokat előtte megérthetőkké tenni stb.

Nem száraz és rövid felsorolását akarjuk annak, amire a próbacsendőrt meg kell tanítani, hanem részletes dolgozatot arról, hogy azokat miként kell a fiatal csendőrnök előadni vagy vele megcsináltatni, hogy a járőrvezető által tartott oktatás a feladatnak ne csak száraz, kötelességszerű elvégzése legyen, hanem a próbacsendőrben szeretetet és érdeklődést keltsen a hivatása iránt s a portyázás közben felmerülő, szorosan vett szolgálati tennivalókon kívül terjedjen ki a szolgálatban való személyes viselkedés, magatartás stb. kérdésére is.

A legjobb pályázatot közölni fogjuk.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyjéneitől fogadjunk el. Határidő: május 15. A legjobb pályázatot az őrs emléktárggyal jutalmazzuk. Az eredményt a június 1-i számunkban fogjuk közölni.

Pályázataink megfejítését,

amelyek mai számunkban voltának esedékesek, azok nagyobb száma és terjedelme következtében és helyszűke miatt a következő számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,
Róza-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

Hegedű, tárogató, harmónika,
RÁDIÓ, GRAMOFON
cimba'om, az összes hangszer a
csendőrség taglajok részletre is.
Arjegyzéket ingyen küld a csendőrség-
nek 10 év óta megbízható szállítója

Mogyoróssy Gyula

világjáró hangszeremester

Budapest, VIII, Rákóczi-út 71.

WAFFENRAD

PUCH és eredeti **STEYR WAFFENRAD**

kerékpárok a csendőrség részére legalkalmasabbak

Puch művek Rt. Budapest, VI., Lehel-u. 25.

Kémszerből 10 kislapostól átvett prima falak, obédők, úriestobák
BÚTORTERMELŐ ÉS olcsó áru eladó
ÉRTÉKESÍTŐ RT. Dohány-u. 27. és 31.

Ha megbízható
és jó árut szállít

Hirdessen a

Csendőrségi Lapokban!

Hirdelése eredményes lesz

Szolgálatban...
Szolgálaton kívül...
...mindig kifogástalan, tetőzetős a csendőr megjelenése, ha

**egyenruházati és
felszerelési cikkei**

az

„Elite”

áruházaiban szerzi be.
Budapest, VI, Nagymező-u. 38.
Tel.: 214-83. Postaiak. cs. sz. 10.900.

Cégtulajdonos: **ALMÁSI ISTVÁN**

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HATSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

írógép hirdetés!